The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in U.S.A. — A. ZVERINS
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

9./237. n-rs. TREŠDIEN, 1954. G. 3. FEBRUARĪ 4. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — treidienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
ASV redakcija — A. ZVERINS,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 sleja

Vecākiem un sabiedrībai jāveltī

VAIRĀK VĒRĪBAS JAUNATNES ORGANIZĀCIJĀM

JAUNATNE DOD IEROSMI NACIONĀLAI VIENPRĀTĪBAI SABIEDRISKAJĀ DZĪVĒ

ALA's Kultūras biroja jaunatnes nozares darba komisijas sēdē Ņujorkā 23. janvārī piedalījās jaunatnes centrālo organizāciju pārstāvji, lai pārrunātu jautājumu, kas darāms, lai latviešu jaunatni saglabātu tautas nākotnei. Apspriedes atzinums ir, ka jaunatnes organizācijas, kaut arī ar zināmiem trūkumiem, dara visu iespējamo, lai jaunatnes sabiedrisko dzīvi veidotu latviskā apziņā un kultūrā, tomēr varētu vēlēties, lai arī vecāki vairāk interesētos par jaunās audzes latvisko audzināšanu, ieteicot saviem bērniem piedalīties aktīvi latviešu jaunatnes organizāciju dzīvē. Tāpat arī latviešu sabiedrībai un organizācijām jāpalīdz jaunatnes organizācijām materiālo līdzekļu un telpu sagādē jaunatnes sabiedriskās dzīves vajadzībām.

Darba sēdi, kurā piedalījās Gunārs Šmits no ALJA's, J. Skrundēns no ALSA's, prof. P. Starcs no latviešu mazpulkiem ASV, M. Pētersone no latviešu gaidu jendas ASV, B. Šmits no Latviešu skautu jendas ASV, vadīja ALA's Jaunatnes nozares vadītājs J. Gaigulis. Viņš norādīja, ka šīs dienas sanāksmes nolūks ir izlemt, kas praktiski jau tagad būtu darāms pašām jaunatnes organizācijām jaunatnes latviski sabiedriskās dzīves veicināšanai un ko varētu šinī darbā palīdzēt ALA's Jaunatnes nozare.

J. Gaigulis iepazīstināja jaunatnes organizāciju pārstāvjus ar apkārtrakstu, ko paredzēts izsūtīt visām ASV latviešu organizācijām, izpildot 1953. g. 7. novembra konferences atzinumus. Šis apkārtraksts aicina jaunatnes organizācijas un pašus jauniešus rūpēties par jaunu biedru piesaistīšanu un ieteic jaunatnes organizāciju darbību izveidot tādu, lai jaunieši paši rastu vajadzību tanīs aktīvi piedalīties. Katram jaunatnes organizācijas līdzeklim ir pienākums apzināt vēl neorganizētos jauniešus un noskaidrot, kādu iemeslu dēļ viņi vēl nav kādas organizācijas dalībnieki. Jaunatnes organizācijām jārīko viesu vakari un jāieinteresē jaunieši piedalīties organizācijas dzīvē. Organizācijām jārūpējas arī par jaunu vadītāju darbinieku piesaistīšanu vai sagatavošanu. J. Gaigulis lūdz jaunatnes organizācijas paziņot Jaunatnes nozarei par vadītāju sagatavošanas kursu rīkošanu, iespējamas ALA's palīdzības saņemšanai.

PĀRRUNAS UN IEROSINĀJUMI

Jaunatnes centrālās organizācijas kopēji aicina ASV latviešu organizācijas, draudzes un sabiedrību vairāk kā līdz šim veltīt savu uzmanību šo organizāciju nozīmei nacionāli sabiedriskā audzināšanā un latviešu jaunatnes sagatavošanai tautas nākotnei. Dzīvas un vērtīgu ierosinājumu bagātas pārrunas radās aspriežot jautājumu: ko vajadzētu un ko varētu jau tūlīn darīt, lai latviešu jaunatni sagatavotu latviešu vēsturiskās dzīves turpināšanai?

B. Šmits izsaka domas, ka latviešu studentiem būtu aktīvāki jāpiedalās jaunatnes organizāciju darbībā kā vadītājiem un darbības iedvīvinātājiem, bet arī studentu liela daļa vēl nav iesaistījusies studentu organizācijās.

Darba sēdē kā neoficiāli līdzdarbinieki piedalījās arī V. Klīve un V. Šmits no Latviešu jaunatnes apvienības.

V. Klīve: Viena daļa jaunatnes dzīvo attāli no organizētās jaunatnes centriem un personiski tiem ir grūti ierasties kopējās sanāksmēs. Tie būtu jāapciemo un jāatrod arī viņiem iespēja organizētai kopdarbībai, bet jaunatnes organizācijām nav vajadzīgo līdzekļu ceļa izdevumiem.

V. Šmits: Ļoti nopietna vērība būtu veltāma visjaunākās paaudzes latviskai audzināšanai, jo tā (vecumā līdz apm. 12 g.) ļoti maz ko no Latvijas atceras, daži pat neko, un viegli ieaug tās zemes kultūrā un sabiedrībā, kur apmeklē oficiālās valodas skolas. Ir iepriecinoši, ka skautu un gaidu organizācijas un jo sevišķi baznīcu draudzes rūpīgi nodarbojas ar šī vecuma jaunatni.

Prof. P. Starcs: Jaunatnes vecums audzināšanā ir jāievēro, jo katram vecumam ir savas iespējas un vajadzības. To vajadzētu ievērot arī jaunatnes organizācijām trimdā, kā to darīja arī mazpulku organizācija, tāpat arī skauti un gaidas.

J. Skrundēns: Lai sekmīgi varētu veikt jaunatnes audzināšanu brīvai Latvijai, ir jāsāk ar to apziņu, ka latviešu jaunatne ir visas latviešu tautas dzīves būtiska sastāvdaļa un nav nekādā aspektā atdalāma no nacionāli sabiedriskās dzīves. Tas reizē ir nacionālās vienotības jautājums kopējās vēstures liktenī.

Ja izdosies novērst interešu pretešķības, kas rada savstarpēju apkaŗošanos, un ja sabiedriskie darbinieki spēs izveidot visas trimdas latviešu sabiedrības kopdarbību un savstarpēju uzticību, tad bez lieliem grūtībām atrisināsies arī sāpīgie jautājumi: jaunatnes piesaistīšana jaunatnes organizācijām, līdzekļi jaunatnes literatūrai un periodiskiem izdevumiem, telpu jautājums, jaunatnes vadītāju un audzinātāju sagāde u. c. J. Skrundēns norādīja, ka pašreizējos sabiedriskās dzīves apstākļos vispirms jāizveido nacionāli draudzīga sadarbība un savstarpēja palīdzība organizētās jaunatnes dzīvē. Arī prese te varētu sniegt palīdzīgu roku, mudinot vecākus vairāk interesēties par savu dēlu un meitu piedalīšanos organizētā latviešu jaunatnes dzīvē.

Dažas sabiedriskās organizācijas ir jau ļoti labi izpratušas jaunatnes organizāciju vajadzības. Tā, piem., Ņujorkas latviešu biedrība dod savas īrētās telpas par brīvu Amerikas latviešu studentu apvienībai.

Tālāk J. Gaigulis aicina vairāk rakstīt par organizāciju dzīvi presē, lai sabiedrībai noskaidrotu jaunatnes organizāciju darbību un raksturu. Rakstus lūdz iesniegt Jaunatnes nozarei, kura tad rūpēsies par to publicēšanu. J. Gaigulis informēja sanāksmes dalībniekus, ka Amerikas balss uzsākusi raidījumus jaunatnei Latvijā. Šajos raidījumos Ziemassvētkos jau piedalījusies Latviešu jaunatnes apvienība, B. Šmits no latviešu skautu jendas. Nākošais raidījums paredzēts studentiem.

J. Gaigulis tālāk ziņo, ka ASV Informācijas nozares vadītājs T. C. Streiberts aicina latviešu jaunatni piedalīties ar rakstiem Starptautiskās preses aģentūras izdotā jaunatnes žurnālā „Youth Feature Packet", ko izplata brīvās pasaules jaunatnei. Šim žurnālam domātie raksti iesūtāmi ALA's Jaunatnes nozarei.

Darba sēdes noslēgumā dažādos jautājumos prof. P. Starcs ierosina rīkot jaunatnes dienas, piedaloties visām jaunatnes organizācijām un nosaucot šo sarīkojumu par jaunatnes gara kultūras svētkiem. Šo tiešām skaisto ierosinājumu sanāksmes dalībnieki nolēma paturēt prātā turpmākai darbībai un iecerēt tā īstenošanas iespējas.

S.

PLKV. JANUMS IERADIES ŅUJORKĀ

Piektdien, 29. janvārī ar kuģi „United States" Ņujorkā ieradās Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšnieks plkv. V. Janums. Viņš ieradās kopā ar Latviešu centrālās padomes (Vācijā) locekli H. Zāgaru. Kā Zāgars paskaidro, viņa ceļojumam esot pilnīgi privāts raksturs. Pie kuģa viesus bija ieradušies sagaidīt DV valdes ASV pārdis A. Puķīte, DV apvienības Ņujorkā priekšsēdis H. Bagātais un citi DV saimes locekļi — K. Kuzulis, A. Līdacis, J. Bērziņš, D. Maļinovskis, V. Kaminskis. No ostas plkv. Janums devās uz valdes locekļa Kuzuļa mājām, kur draudzīgās pārrunās ar DV amata personām pagāja pirmais vakars Ņujorkā.

Sarunā ar mūsu līdzstrādnieku plkv. Janums izteicās:

„Esmu ieradies Amerikā DV organizācijas uzdevumā. Gribu satikties ar Daugavas Vanagiem dažādos latviešu centros, kā to būs izkārtojušas DV valdes ASV un Kanadā. Esmu braucis šurp ar labāko apņemšanos un cerībām izlīdzināt nesaskaņas, kas radušās DV saimē, un darīšu visu iespējamo, lai to panāktu. Cik tālu tas man izdosies, nezinu. Gribu uzklausīt abas puses, lai neviens nesaka, ka viņa ieskati nav ievēroti. DV valde Anglijā ar īpašu lēmumu mani ir lūgusi uzņemties šos pienākumus. Tāpat labākos novēlējumus ir devuši man līdz Daugavas Vanagi Vācijā. Ar gandarījumu varu atzīmēt, ka DV saimē Anglijā un Vācijā valda liela saskaņa. — Kā Latviešu centrālās komitejas (Vācijā) priekšsēdim man ir uzdevums tikties ar Amerikas latviešu apvienības priekšsēdi prof. P. Lejiņu, lai pārrunātu Vispasaules latviešu apvienības jautājumu."

A. Z.

MOLOTOVS MEKLĒ VĀCIEŠU SIMPATIJAS

VALDĪBAS KRIZE ITALIJĀ

PĒC 11 DIENĀM FANFĀNI VALDĪBA GĀZTA

Kopš tā laika, k d pagājušā gada jūnija mēneša vēlēšanās Italijā tika sakauta centra partiju koalicija, Italijas politikā ir valdījis chacs, strīdi un nekārtības. Kā labā tā, arī kreisā spārna partijas kļuvušas spēcīgākas. Kristīgo demokratu partija, kaut arī vēl joprojām lielāka un spēcīgākā visā valstī, nespēj cīnīties ar pieaugošo opoziciju. To pierāda pēdējās 3 kristīgo demokratu neveiksmes valdības sastādīšanā. Vispirms vēlēšanās tika sakauts De Gasperi, pēc tam bija jāaiziet Pellas valdībai, un tagad pienācusi Fanfāni kārta.

Tikai 11 dienas pirms savas krišanas Fanfāni bija sekmīgi sastādījis jaunu Italijas valdību ar lieliem plāniem un lielām cerībām nākotnei. Fanfāni kabineta ministri bija kristīgie demokrati, viņa valdības politika svērās mazliet uz kreiso pusi. Bet arī tas nepalīdzēja. Fanfāni valdību uzņēma ļoti vēsi. Kristīgie demokrati nebūt nestāvēja kā viens vīrs aiz Fanfāni muguras. Labā un kreisā spārna ekstrēmistu partijas viņa valdību vienkārši ignorēja, kamēr beidzot Italijas parlamenta balsošanā ar 303 pret 60 balsīm pienāca vēl īsti nedzimušās Fanfāni valdības gals.

Pašreiz iestājusies ceturtā Italijas valdības krize kopš pagājušā gada jūnija. Komūnisti Italijā kļūst arvienu spēcīgāki un arī nekaunīgāki, kā to var spriest pēc komūnistu partijas vadītāja Toljati izteicieniem, kad pēdējais apvainojis amerikāņu sūtni par jaukšanos Italijas iekšpolitikā.

Fanfāni kabinets turpinās darbu līdz jaunas valdības sastādīšanai. Italijas politiskie lietpratēji domā, ka drīzāk nekāds brīnums, ja jaunais Italijas ministru prezidents būtu neviens cits kā tas pats vecais un nenogurstošais De Gasperi.

Vācijas apvienošana strupceļā

No Berlīnes ziņo, ka pagājušā piektdienā četru lielvalstu ārlietu min. sākuši sarunas par Vācijas apvienošanu. Protams, šas vēl nenozīmē panākumus sarunās vai konferences izdošanos.

Sarunu sākumam par iespējamu Vācijas apvienošanu tomēr var būt ļoti nopietnas sekas. No tā, kā Padomju Savienība paredzējusi šo jautājumu atrisināt, ir atkarīga ne tikai Eiropas, bet arī visas pasaules nākotne.

Līdzšinējā konferences gaitā Padomju Savienība piekritusi vienam sabiedroto priekšlikumam un proti, kad pienāks laiks runāt par Austrijas jautājumu — Austrija drīkstēs sūtīt savus pārstāvjus uz Berlīnes konferenci.

Vācijas apvienošanas jautājumā sabiedroto domas vēl joprojām ir pretējas Molotova prasībām. Sabiedrotie uzsver, ka apvienotā Vācijā jāvalda brīvībai, ko vislabāk varētu panākt ar brīvām vēlēšanām visas Vācijas apjomā pirms provizoriskas valdības sastādīšanas. Padomju Savienības versija ir, ka Vācijai vispirms jāsastāda valdība, kurā ietilptu Austrumvācijas un Bonnas valdību pārstāvji, pie kam varētu rūpēties tālāk par vēlēšanu izkārtošanu. Konferences piektajā dienā Molotovs spēra jaunu soli, lai mēģinātu iegūt vāciešu simpatijas komūnistu pusē. Krievi gan vēl nedomā atteikties no saviem plāniem par provizoriskās Vācijas valdības sastādīšanu pirms vēlēšanām. Tomēr, lai pierādītu vāciešiem, kā komūnisti par viņu nākotni domā „ar sirdi un dvēseli", Molotovs esot ieteicis Austrumvācijas un Rietumvācijas valdību pārstāvju pielaišanu ārlietu ministru konferencē. Ja sabiedrotie pievienojas Molotova plāniem, tad tas nozīmē, ka ārlietu ministri vispirms uzklausīs pašu vāciešu domas un tikai tad ķersies pie šo domu analizēšanas un mēģinās panākt savstarpēju vienošanos uz vāciešu izteikto vēlēšanos pamata. Tālāk Molotovs paziņoja, Padomju Savienības nodomu nodibināt kultūrālas, saimnieciskas un komerciālas attieksmes ar Bonnas republiku; arī tad, ja diplomātiskās attieksmes abu valstu starpā nepastāv.

Konferences piektajā dienā Francijas ārlietu ministrs Bido nācis ar priekšlikumu, ka Apvienotām Nācijām vajadzētu sasaukt atbruņošanās konferenci un katra veida agresiju noliegt. Protams, to varētu darīt tikai tad, kad būs beidzies karš Indoķīnā.

Bido priekšlikums tomēr sadūrās ar Molotovu, kas paskaidroja, ka viņš jau par šo jautājumu esot runājis agrāk un ka pēc viņa domām vajadzētu sasaukt starptautisku konferenci atbruņošanās jautājuma pārrunāšanai. Apvienoto Nāciju vietā Molotovs dod priekšroku starptautiskai konferencei tādēļ, ka tur varētu ieiet arī tās valstis, kas Apvienotās Nācijās nesastāv, proti, komūnistu Ķīna un Ziemeļkoreja.

Padomju Savienības ārlietu ministrs pagājušās nedēļas nogalē uzsāka sarunas ar Sav. Valstu ārlietu ministru Dallesu par iespējamas atomenerģijas kontröles dibināšanu.

Līdz šim vēl nav izpausts, par ko abi ārlietu ministri runājuši, bet domā, ka Berlīnes sarunas bijušas līdzsinējo Dallesa — Zarubina un Molotova — Bolena sarunu turpinājums.

Sakarā ar Sav. Valstu prezidenta Apvienoto Nāciju runu par atomklēts dibināšanas nepieciešamību, šī jautājuma priekšsarunas Vašingtonā notika divās sanāksmēs Padomju Savienības sūtņa Zarubina un Sav. Valstu ārlietu ministra Dallesa starpā, kamēr Maskavā šī paša jautājuma pārrunāšanai sastapās Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs un Sav. Valstu sūtnis Maskavā Bolens.

TURCIJAS PREZIDENTS VAŠINGTONĀ

Pasaules aizsardzības līnija kļūst spēcīgāka

Viena no brīvās pasaules visvārīgākajām vietām komūnistu varbūtējās agresijas gadījumā ir 1.200 jūdžu gara distance starp Turciju un Pakistanas ziemeļu daļu.

Šis 1.200 jūdžu garās un neapsargātās aizsardzības līnijas vienā galā atrodas Turcija, ar vismaz 22 labi apmācītām un moderni apbruņotām divīzijām un ar pietiekamu un nepārtraukti pieaugošu aviāciju. Šis pašas līnijas otrā galā situācija jau ir daudz bēdīgāka. Un proti, tur ir Pakistana, kam gan ir ievērojamas dzīvā spēka rezerves, bet pagaidām cita nekā nav. Pakistanas armijā pašreiz esot ap 190.000 vīru, kas nav pietiekami apmācīti, slikti apbruņoti un gandrīz pilnīgi bez aviācijas atbalsta. Pakistanas armijai tāpat trūkst smago ieroču.

Pirms trim mēnešiem ziņas no Vašingtonas liecināja, ka amerikāņi jau ir tikpat kā piekrituši Pakistanas apbruņošanai. Bet tad iejaucās Nēru, amerikāņi aprāvās, un Pakistāna apsolīto militāro palīdzību no Sav. Valstīm nesaņēma.

Tagad liekas, ka šai jautājumā amerikāņiem būs izdevies atrast vidus ceļu. Nav gan domājams, ka Nēru ar to būs apmierināts, bet Pakistana solīto palīdzību saņems.

Jaunais plāns Pakistana apbruņošanai izpaudīsies līgumā Pakistanas un Turcijas starpā. Šo līgumu, kas domāts savstarpējai saimnieciskai un militārai palīdzībai, financēs Sav. Valstis. Šī līguma paziņošana Sav. Valstīs nāca vienlaicīgi ar Turcijas valsts prezidenta Bajara viesošanos Vašingtonā. Uzrunājot amerikāņu Senātu, Bajars teica, ka brīvajai pasaulei esot jārūpējoties par visbīstmākās aizsardzības spraugas aizkorķēšanu starp Turciju un Pakistanu. Tāpat Bajars brīdināja brīvo pasauli nenodoties azartiskam neitrālismam (domāta Indija).

Guzenko maskā

No Vašingtonas ziņo, ka Pad Savienības Otavas sūtniecības kādreizējais darbinieks Igors Guzenko intervēts amerikāņu televīzijā. Intervijas laikā Guzenko sejai bija uzvilkta melna maska

Guzenko izteicies, ka amerikāņiem vajadzētu uzmanīt Padomju Savienības sūtni Vašingtonā Georgiju Zarūbinu. Zarūbins bija Padomju Savienības sūtnis Kanadā tajā laikā, kad Guzenko atklāja Kanadas valdībai komūnistu spiegu tīklu. Tāgad Guzenko paskaidro, ka arī Zarūbins esot zinājis par spiegu tīklu Kanadā.

Uz jautājumu, vai Guzenko atzīst Zarūbinu par bīstamu elementu, Guzenko tieši neatbildēja, bet sacija, ka Zarūbinu vajadzētu labi uzmanīt.

Amerikāņu bumbvedēji dodas uz Afriku

No Vašingtonas ziņo, ka Sav Valstu aviācija tuvākās dienās paredzējusi nosūtīt uz kādu bazi franču Marokā vismaz 45 B-47 strūklbumbvedējus, kas piemēroti atomkara vešanai. Garo 4.775 jūdžu ceļojumu bumbvedēji paredzējuši veikt nelielās formācijās, kas degvielu saņems gaisā, tā ceļu līdz Afrikai veicot bez nosēšanās.

Kerstens grib paplašināt izmeklēšanu

Kā mūms ziņo no drošiem avotiem, Kongresa loceklis Kerstens tuvākā laikā iesniegs ASV Tautas vietnieku namā priekšlikumu paplašināt Baltijas komitejas darbības lauku, attiecinot izmeklēšanu arī uz citām territorijām, kas tagad atrodas komūnistu varā. Tāpat Kerstens liks priekšā, lai izmeklēšanas komitejai piešķir tiesības darboties arī ārpus ASV robežām.

Ja Tautas vietnieku nams pieņemtu šo Kerstena projektu, tas būtu atkal liels panākums aukstajā karā pret komūnismu. Kerstena komitejas līdzšinējais darbs, izmeklējot komūnistu vardarbību Baltijas valstīs, ir padarījis Maskavu stipri nervozu. Kerstena komitejas darbības paplašināšana būtu pasaules acīs jauns trieciens komūnismam.

Sakarā ar to Komitejas Latvijas Brīvībai priekšsēdis Dr. V. Māsēns ierosina, lai latviešu organizācijas un atsevišķi tautieši sūtītu vēstules deputātam C. Kerstenam un Tautas vietnieku nama prezidentam J. W. Martinam.

Dr. iur. T. Sanders

Noklausītām telefonsarunām spiegu lietās grib piešķirt pierādījuma spēku

Daudz veiklu spiegu staigā apkārt un smejas, ka tiem netiek klāt, jo bieži vien, izņemot noklausītās telefonsarunas, citu pierādījumu nav. Ja pieņems jauno likumprojektu, tad ap 6000 spiegu lietu (lasi un brīnies — seši tūkstoši!) var nākt iztiesāšanā. Ierosināts arī vēl otrs likumprojekts, kas dotu iespēju piešķirt neaizkaramību liecinieklem, kuŗi baidās nonākt pašapsūdzībā. Cer, ka daudzi tad kļūs runīgāki un atklāsies jaunas sensācionālas lietas.

ASV generālprokurors ierosinājis divus likumprojektus cīnai ar komūnistiem un spiegiem. Šie likumprojekti drīzumā tiks apspriesti Kongresā. Lieta grozās ap pierādījumiem tiesā. Līdz šim spiega lietās, kuŗas iztiesāja federālās tiesās, noklausītām telefonsarunām, ko izdarīja slepenais dienests, nebija pierādījuma spēka. Pa lielākai daļai tikai šīs noklausītas telefonsarunas bija vienīgais pierādījums pret zināmām personām, kuŗas spiego Padomju Savienības labā. Un, lūk, šīm sarunām, kuŗas noklausījušies valsts drošības policijas ierēdņi (FBI), kas mēnešiem ilgi sekojuši aizdomīgām personām, nav tiesā pierādījuma spēka. Tāpat „aģentūras ziņām", kā „anonīmam avotam" nav pierādījuma spēka, pretēji, piem., mūsu krimināltiesu praksei, kur politiskās pārvaldes ierēdņu liecībām, nodotām zem zvēresta, bija pierādījuma spēks. Izklāstīt šīs „aģentūras ziņas" tiesas sēdē nozīmētu atklāt pašus aģentus, sekotājus vai pat „līdzinātājus" kādā lietā, ar ko zaudētu vērtīgus novērotājus slepenās organizācijās, spiegu tīklā vai komūnistu pagrīdē. Šo apstākļu dēļ daudzus spiegus nevar nodot tiesai, ja tie nav noķerti tieši ar slepeniem valsts dokumentiem, jauno ierošu zīmējumiem u. t. t. Generālprokurors tagad prasa šo kārtību grozīt un pieņemt likumu, ka noklausītās telefona sarunas federālās tiesās var atzīt par pierādījumu pret apsūdzētiem. Tad varētu saukt pie atbildības daudz tādu, par kuriem ir ziņas, ka tie spiego. Tagad šie viri palikuši jau uzmanīgāki, bet jaunais likums paredz iespēju celt gaismā arī „vecās lietas". Piem., kad spiegi pa telefonu sazinājušies ar boļševiku aģentiem sūtniecībā, konsulātos, tirdzniecības pārstāvniecībās, sniedzot slepenu informāciju vai norunājot tikšanos.

Otrs likumprojekts, ko ierosina ģenerālprokurors, skar personas, kas aicinātas liecināt, bet baidās runāt, lai neiegāztu pašas sevi. Tādēļ tās atsaucas uz satversmē paredzētām tiesībām, ka nevar spiest liecinieku izteikties par jautājumiem, kas novestu pie pašapsūdzības. Pēc FBI informācijas daudzi bijušie komūnisti un spiegi, kas atkrituši no saviem „maizes tēviem", labprāt liecinātu un atklātu slepeno organizāciju perēkļus, bet kā jau sacīts, izvairās to darīt, jo baidās, ka neiekrīt paši un viņus nesauc pie atbildības. Jaunais likumprojekts paredz, ka tādiem lieciniekiem varētu piešķirt neaizkaramību. Tā būtu garantija uz likuma pamata, ka šāds liecinieks, atklājot valsts drošības labā noziegumu, tiktu aizsargāts, ja pratināšanas gaitā izrādītos, ka pats iejaukts noziedzīgā darbībā. No krimināltiesību viedokļa pret šādu likumprojektu juristi varētu celt daudz iebilduma, piem., vai ir attaisnojams, ka noziegumu izdarītājs vai viņa līdzdalībnieks netiek nemaz saukts pie atbildības, ja tas atklāj citu izdarītos noziegumus.

Tomēr jāatzīst, ka valsts drošība zināmos apstākļos prasa, lai dažos gadījumos tādu „liecinieku imunitāti" arī pielaistu un varbūt arī vienīgi tikai spiegu un komūnistu sazvērestībās pret pastāvošo valsts iekārtu, resp., pašu valsti.

Pašlaik ASV likumdevējos nav vienprātības jautājumā, kas šādu immunitāti lieciniekam lai piešķir. Tāpat daži vēl svārstās jautājumā par telefona sarunu noklausīšanās „legālitāti", ko nedrīkstētu darīt bez tiesas atļaujas. Nujorkas valsts tiesas, pretēji federālo tiesu praksei, jau tagad pielaiž noklausīto telefonsarunu kā pierādījumu, ja tas izdarīts ar iepriekšēju tiesas atļauju. Vai valsts drošības lietās tomēr nevajadzētu piešķirt atļaujas došanu prokurātūrai, kas procesu vienkāršotu, piemērojoties apstākļiem, kad, piem., noziedzniekam jāseko „uz karstām pēdām"? Jācer, ka šim likumprojektam radīsies vairākums, pretēji tiem likumdevējiem, kam liekas bīstami, ka prokurātūras rokās koncentrētos pārāk liela vara.

Arī jautājumā par jaunā likuma piemērošanu vecām lietām, t. i., noziegumiem, kas izdarīti pirms šo procesuālo noteikumu pieņemšanas, sagaidāmas nopietnas debates. Daži aizrāda, ka vecām lietām nevarētu ļaut piemērot noklausīto telefonsarunu kā pierādījumu, jo tad šādam likumam būtu atpakaļejošs spēks. Bet šī doma nav pareiza, jo procesuālie grozījumi, kāds būtu arī jautājums par noklausītām telefonsarunām, ja tās pielaistu kā pierādījumu, neskar materiālās tiesības (pašu krimināllikumu). Likumdošanas ceļš šoreiz vajadzīgs tikai tāpēc, ka ASV augstākā tiesa (Supreme Court) bija atzinusi, ka noklausītām telefonsarunām nav pierādījuma spēka. No šī pašradītā precedenta augstākai tiesai tagad grūti atkāpties un tādēļ jāiejaucas likumdevējam. Bet jēdzienu par atpakaļejošu spēku te konstruēt nevar, ja noklausītās telefonsarunas piemēros arī vecām lietām. Par nepielaižamu atpakaļejošu spēku var runāt tad, ja grozīts tiktu pats krimināllikums un to grozījumus gribētu attiecināt uz noziegumiem, kas izdarīti pirms

(Nobeigums 6. lpp.)

Kominforms aicina Tito atpakaļ

Maskavas kominforms aicina Dienvidslavijas komūnistus no jauna atsākt vecās saites ar Pad. Savienību. Tito pārtrauca brāļošanos ar krieviem 1948. gadā.

No Maskavas ziņo, ka kominforma „Komūnistu žurnāls" esot aicinājis Dienvidslavijas komūnistus atjaunot 1948. gadā pārtrauktos sakarus ar Padomju Savienību, jo krievi taču Balkānus esot atbrīvojuši ne vien no vāciešiem Otrā pasaules kara laikā, bet arī no 500 g. ilgās Turcijas virskundzības.

Apvienotās Nācijas ziņo no Ņujorkas, ka māršala Tito atgriešanās pie Padomju Savienības esot pilnīgi absurda un neiespējama. Ņujorkā esošie Dienvidslavijas diplomāti izteikušies, ka „Komūnistu žurnāla" raksts esot tikai komūnistu propagandas spiediens uz Dienvidslaviju.

26 nāciju pārstāvji Toronto dejo un dzied

Tāpat kā pagājušā gadā, arī šogad menedžeris Russ Hardijs Meseja zāles telpās rīko plašu tautas deju un dziesmu festivālu, kurā šogad piedalīsies 25 nāciju pārstāvji — bez latviešiem, kuŗus reprezentēs Diždancis, arī igauņi, skandināvi, čechi, ukraiņi, īri, skoti, amerikāņi, kanadieši, itālieši, franči, indieši u. c.

Šis interesantais sarīkojums notiks sestdien, 6. februārī, plkst. 8 vakarā. Biļešu cena no 1 dol. līdz 2.50.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt.
Draugi grib mūs asimilēt.
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRINBERGS

STULBUMS VAI APMĀTĪBA

Maskavas zeltam ir nevien pārdabīgs spožums, bet arī necerēts pievilkšanas spēks. Tiklīdz ASV parādījušās pirmās saimnieciskās sašaurināšanās pazīmes, Kremlis pažvadzinājis savus salaupītos zeta maišeļus un apmātie valstsvīri kāri stiepj tiem pretim savas badīgās rokas. Labāk zīle rokā, nekā mednis kokā — jo vai tad 1930-to gadu Amerikas dziļās krīzes laikmetā netika piedzīvots, ka tām Eiropas valstīm, kas tik akli uzticējās Amerikai, sākās smagas dienas? Šobrīd jābūt tālredzīgākiem, īpaši ja bez Kremļa pareģiem, arī liberālākie Rietumeiropas tautsaimnieki domā, ka ASV saimnieciskās uzplaukuma līkne strauji slīd uz leju. Šinīs dienās tad arī Beļģija, kā pēdējā no NATO valstīm, slēdza darījumus ar Maskavu: kāda beļģu kuģu būvētava, ar valdības piekrišanu, apņēmās līdz 1957. g. uzbūvēt Kremlim par 19 milj. dolaru 10 kuģus, 40.000 tonnāžas koptilpumā. Angliju, Franciju, Itāliju, nu arī Beļģiju — visus satraucis padomju zelts, ko veiksmīgie duļķotāji un pa tumsu zvejotāji ko mūnisti Rietumeiropā jau ieplūdinājuši par 100 milj. dolariem. Tas tikai tā sākumam. Bet neba jau amerikāņi, kā strausi iebāzuši galvas smiltīs, gaida, kas būs tālāk. Arī tur sākušies apsvērumi, ka nauda tomēr nesmird. Tirdzniecības sekretārs Vīks jau paziņojis, ka no Mankato, Minesotā, kādas Honejmīd eksportfirmas vadītājs Dvejns Andreas pieprasījis valdībai atļauju eksportēt caur 2 Eiropas firmām uz Pad. Savienību sviestu un lineļļu, ko ASV valdība, atbalstot lauksaimniecību, sapirkusi savās noliktavās milzu vairumos. Eizenhauers arī vairs nav slēpis, ka tiek pārbaudīta iespēja par nestratēģisku tirdzniecisku darījumu atjaunošanu starp Rietumiem un komūnistiskiem Austrumiem. Pirmā grūdienā uz Padomiju, kur Maļenkovs par visu makti vēlas uzlabot pārtikas apstākļus, no ASV eksportētu 40 milj. mārc. sviesta un 14 milj. mārc. lineļļas. Eksportieris valdībai par sviestu piedāvājis 46c mārciņā (Vašingtonā sviests patlaban maksā 74c mārciņā), bet par lineļļu 12c mārc., kamēr pati ASV valdība sviestu iepirkusi par 68c, bet linsēklu eļļu par 12.7c mārciņā. Atklājies, ka jau pag. gadā no ASV uz Pad. Savienību eksportētas „nestratēģiskas preces" par 2 milj. dolariem. Tie ir tikai pirmie pumpuriņi, ziediņi nu augļiši nāks vēlāk. „Brīvais tirgus" ar Krieviju pavērs ceļus nevien Kremļa zeltam, bet arī Kremļa aktīvitātei palikt sprigdzekļus Brīvās pasaules saimniecībai un iekšējai drošībai. Jājautā, kurp ejam? Ksa

Dramatīzētā aicinājuma dienā St. Katerines latviešu sestdienas skolu ar grāmatām bija atcerējušies St. Katerines DV un Jaunatnes pulciņš. Uzņēmumā skolēni un skolotāji pēc sarīkojuma. 1. rindā no kreisās: Ināra Masīte, Mirdza Baltā, skolotāja Aija Konrāde, skolas pārzine Lidija Spalviņa, skolotājs Mārtiņš Vētra, Balba Zvejnieka, Silvija Gauše, Maija Vīksne. 2. rindā: Tālis Līdums, Anda Lazdiņa, Selga Sakse, Gundega Bērziņa, Dace Bērziņa, Ive Vīksne, Sandra Freimane. 3. rindā: Jānis Baltais, Persijs Lazdiņš, Didzis Bērziņš, Brigita Širone, Dace Zvejnieka, Zaiga Bākule, Dagnija Masīte. Foto: J. Ligers.

Vienprātība Montreālas draudzē

Draudzes jaunā valde. 1. r. no kr.: A. Mednis, G. Apiņis, bij. pr-ks prof. A. Tauriņš, māc. A. Gaudiņš, draudzes pr-ks K. Ozols, Ida Medne, K. Hartmanis; otrā rindā: N. Zoldners, R. Goba, L. Luste, V. Ziemelis, K. Petze, K. Lāčgalvis, A. Apse, J. Asaris un A. Spūrmanis. O. G. Asmena foto.

Darbības gada pārskats

24. janvārī pēc dievalpojuma Montreālā notika latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes pilnsapulce, ko vadīja draudzes pr-ks prof. Dr. A. Tauriņš. Māc. A. Gaudiņš ziņoja, ka uz 1. janvāri draudzē 582 personu, no tām 450 iesvētīti draudzes locekļi. Pag. darbības gadā kristīti 14 bērni, iesvētīti 4 jaunieši, salaulāti 11 pāri, no kuriem tīras latviešu laulības bijušas 4 gadījumos. Dieva mierā aizvadīti 3 tautieši. Notuvēti 49 kārtējie dievkalp., bez tam 2 bērnu un 2 eglītes vakaru dievkalpojumi. Dievkalpojumus apmeklējuši 3480 dievlūdzēju. Sv vakarēdienu saņēmuši 147 draudzes locekļi. 14 dievkalpojumi kuplināti ar koncertu; tanīs piedalījušies: N. Valdovska, L. Caunīte, A. Ķivelnieks, A. Bremze, J. Lazdiņš u. c. Draudzes ērģelnieka pienākumus veic K. Hartmanis.

Draudzes priekšnieks A. Tauriņš savā ziņojumā par valdes darbību norādīja, ka pag. darbības gadā liela nozīme veltīta palīdzības darba noorganizēšanai. Pie draudzes pastāv palīdzības fonds, no kura izsniedz pabalstus un aizdevumus materiālās grūtībās nonākušiem tautiešiem. Tāpat pastāv bēru fonds, kurā pag. gadā iestājies no jauna 101 dalībnieks, tā kā tagad ir 375 locekļi, no kuriem 278 ir maksātāji kāda dalībnieka miršanas gadījumā. Sakarā ar Otrās ev.-lut. draudzes nodibināšanos Montreālā Trīsvienības draudze pag. gadā zināmā mērā bijusi kristallizēšanās un nostabilizēšanās stadijā. Draudzes locekļu kopskaits visumā nav daudz mainījies.

Dāmu komitejas pr-ce I. Medne ziņoja, ka dāmu komitejas darbs aizgājušā gadā bijis rosīgs. Izdarīta drēbju vākšanas akcija, sarīkoti vairāki tējas vakari, apmeklēti slimnīcās slimie tautieši. Galvenais lielais darbs bija sarīkotajs draudzes bazārs, kurš noslēdzās ar prāvu atlikumu palīdzības darbam.

Valdes loc. K. Ozols sniedza ziņojumu par financiālo stāvokli. Tā kā draudzes locekļi maksājumus izdarījuši kārtīgi, saimniecības gads noslēdzies ar nelielu atlikumu. Atbalstīta arī Latviešu skola un bērnu vasaras kolonija. Bez tiešā palīdzības darba uz vietas caur archibīskapu nosūtīti līdzekļi arī trūkumcietējiem Vācijā. Archibīskapam speciāli vēl saziedots $128.40. Revīzijas komisijas priekšsēdis L. Luste ziņoja, ka draudzes norēķini atrasti vislabākā kārtībā. Pilnsapulce vienbalsīgi pieņēma notecējušā darbības gada pārskatu, tāpat valdes izstrādāto 1954. gada budžetu.

Tālāk A. Tauriņš ziņo, ka viņa pilnvaru laiks ir notecējis un ka daudzo pienākumu dēļ universitātē viņš turpmāk nevar vairs uzņemties draudzes priekšnieka amatu. Šim amatam viņš proponē K. Ozolu, kas valdē darbojies jau vairākus gadus. K. Ozolu vienbalsīgi ievēl par draudzes prku nākamajiem trīs gadiem. Saskaņā ar noteikumiem bija jāpārvēl arī 4 valdes locekļi. Valdē ievēl R. Gobu, A. Neimani, I. Mazkristu un I. Strēli. Kandidātos paliek Ankups. Revīzijas komisijā no jauna ievēl L. Lusti un A. Spūrmani.

Prof. A. Tauriņš aiziedams no draudzes priekšnieka amata, izsaka sirsnīgu pateicību draudzes mācītājam, valdei un dāmu komitejai par lielo saskaņu un labo sadarbību un novēl K. Ozolam spēku un veselību jaunajā amatā. A. Tauriņam par pūlēm draudzes dibināšanā un veidošanā pateicās R. Karlsons, K. Ozols un māc. A. Gaudiņš. Trīsvienības draudzei prof. Tauriņš ir bijis kā garīgs tēvs, un viņam bija prieks redzēt, kā no nekā svešumā izveidojās tā garīgā kopa, kura kā draudze nu jau var atskatīties uz 5 darbības gadiem. Sirsnība, sadarbība, ir bijis A. Tauriņa moto visos pasākumos. Pilnsapulces noslēgumā K. Ozols aizejošam priekšniekam draudzes vārdā pasniedza galda pulksteni kā mazu pieminu un pateicību par svētīgām darbam ziedoto laiku.

M. Oz.

PASKAIDROJUMS

LA iepr. numurā paraksta 1. rinda zem LNAK 2. padomes attēla 1. lapp. jālasa šā: LNAK 2. padomes sesijas dalībniekus uzrunā ģenerālkonsuls R. Braisons. No kr.: BF pr-dis māc. ...

ĀRTAVU AKMENIM, KAS CELS APSŪDZĪBU VISU LATVIEŠU VĀRDĀ!

Svētkos un ziedojumu akcijās krietni paplicinātā naudas maciņā atkal paspīd kāds sidrabs dālderītis, kā būtu, mīļo trimdas brāli, ja tu atliktu uz nākošo nedēļu kādu iecerētu vajadzību, bez kuras šobrīd vēl vari iztikt, un nosūtītu kaut tikai tos pašus 50 centus, kas tev neliekas „liela nauda", Lettisk Hjaelpkommitten, Vaestmannagatan 13, III, Stokholm, Sweden, Postgiro 250833, ar atzīmi „Gotlandes piemineklim". Lieta tāda, ka latviešu palīdzības komiteja Zviedrijā šo pavasari grib uzcelt Gotlandē piemineklī visu to piemiņai, kas miruši mocekļu nāvē, nesasniedzot brīvību. Palīdzi arī tu ar riekšavu cementa vai grants šīs nozīmīgās piemiņas zīmes radīšanai, kas runās uz brīvo pasauli un sūdzēs Dievam visu latviešu cīņu un upuru vārdā.

Iesien mezglu nēzdodziņā, lai nepiemirsti rītu pat nosūtīt savu ārtavu akmenim, kurš kliegs pāri Baltijas jūrai, ka mūsu cīņa vēl nav galā, tā nerims.

Kursi pie Tautas universitātes

Latviešu tautas universitāte noorganizējusi piensaimniecības kursus pie Nujorkas valsts universitātes lauksaimniecības fakultātes Farmingdēlā, Longailendā. Pieteikušies 14 kursanti. Mācības notiek sestdienās un turpināsies divus mēnešus. Mācības maksa $4.50. Pēc kursu beigšanas Nujorkas valsts universitāte izsniegs apliecības, kas dos tiesības strādāt piensaimniecības laborātorijās.

LTU tālāk paredzējusi noorganizēt dekorātīvās dārzkopības kursus. Nujorkas apkārtnē ir liels pieprasījums pēc dārzkopjiem, kas prot iekārtot košuma dārzus pie savrupmājām. Bez tam LTU atjaunos techniskās zīmēšanas un namziņu kursus. Paredzēts arī uzsākt lekciju ciklu humanitāros priekšmetos.

LTU vadītājs prof. P. Starcs ievēlēts par Nujorkas Zinātņu akadēmijas antropoloģijas nodaļas locekli. Viņš piedalīsies divas reizes mēnesī akadēmijas sanāksmēs, kurās apspriedīs tautzinātniskās problēmas.

LASĪTĀJU VĒSTULES

TEĀTRIS MILVOKOS UN ČIKĀGĀ

Latvijas Amerikā š. g. 9. janvāra numurā mēs lasījām J. V. vēstuli no Milvokiem, kuru itin kā iedvesmojis mans rakstiņš par teātra lietām Milvokos. Rakstītājs sakās to it kā rakstījis patiesības labad. Gaužām jauki! Savādi tik, ka cīnoties par patiesību, rakstītājs (vai -ja) varējis ielikt manā mutē tādus apgalvojumus, kādus ne aptuveni neesmu pat iedomājis teikt ne šinī rakstā, ne citur.

Runājot par Milvoku teātra kopu sasniegumiem, tikpat raksta sākumā posmā kā arī vēlāk, spēles veidu raksturojot, esmu teicis, ka tie ir amatieru spēšanas robežās. Kā šādā atzinumā Milvoku J. V. varēja saskatīt apgalvojumu, ka aizsniegts Dailes teātra līmenis? Ceru, ka cienītam kungam (kundzei? jaunkundzei?) vismaz tas būs zināms, ka Dailes teātris nebija amatieru trupa. Tāda pati neprecizitāte attiecībā uz iespējamo „inflāciju". Visdīvainākais tomēr ir, ka vēstules autora „radošā izteīe" ir varējusi manā rakstā ieraudzīt Čikāgas Latviešu teātra novērtējumu, resp. nonicinājumu. Vispār manā rakstā nebūtu ko meklēt kādus apslēptus nolūkus. Tā mērķis nav bijis ne kādu pārmērīgi slavināt, ne arī kādam daritājam sagādāt sarūgtinājumu. Ar pāris teikumiem gan piemināti daļa mūsu pašu pagasta laužu, kas gribētu amatieru izrāžu līmeni celt ar diletantisku repertuāru, minot kā piemērotu lugu paraugu — šo „godalgotc lugu" Izpalīgi laukos! Jn nu šī luga ir bijusi (pie tam kā iznēmums!) čikāgiešu repertuārā, tad tas vēl visai maz liecina par Čikāgas teātra repertuāru un galīgi neko par tā inscenējumu kvalitāti.

J. V. sakās negribot polēmizēt. Šaubos, vai J. V. maz to spēj. Lai polēmikai būtu jēga tad 1) tanī ne tikai jāapgalvo patiesības gribu, bet šai patiesības gribai arī visā sacītā jāizpaužas, 2) polemizētājiem jābūt spējīgiem atrcerēt bez būtiskiem sagrozījumiem sava prefinieka izteiktās domas.

Atis Valdars

PAR KERENSKA DEKLARĀCIJĀM

Esmu vairākas reizes lasījis laikrakstos, ko Kerenskis ir teicis vai rakstījis kādam atsevišķam latviešu politiķim vai vairākiem kopā par Baltijas valstu suverenitātes atgūšanu pēc komūnistu varas gāšanas Krievijā.

Šis pats Kerenskis 1952. g. vasarā runāja Vijomingas universitātes aulā par temu: „Vai iespējama revolūcija Pad. Savienībā?" Viņam asistēja vēl kāds krievu emigrantu vēstures doktors un amerikāņu lietpratējs Krievijas jautājumos, Dr. Švarcs. Kerenskis atbildēja arī uz jautājumiem. Uz Dr. Švarca jautājumu, kā Kerenskis domā izkārtot minoritāšu jautājumu Krievijā, ja pašlaik zem krievu jūga esot vairāk nekrievu tautu kā pašu krievu, Kerenskis skaidri pateica, ka dalīta Krievija nozīmējot briesmas ne tikai Krievijai, bet arī Sav. Valstīm. Bez tam — neviena no nekrievu tautām, kas pirms Pirmā pasaules kara ietilpušas Krievijā, nekad neesot prasījušas neatkarību no tās. Acīmredzot tās bijušas apmierinātas ar pastāvošo iekārtu. Jauki!

Man šķiet, ka nav tik svarīgi, ko Kerenskis privātās sarunās vai vēstulēs saka kādam politiķim, bet ir daudz svarīgāki, kā Kerenskis cīnās par Krieviju atklātībā, censdamies lietas apgaismot vienīgi krievu interesēs un gūt draugus savai cīņai par lielu, varenu un nedalāmu Krieviju.

Artūrs Kārkliņš,

KAS JĀZINA MAKŠĶERNIEKIEM?

Pie raksta ar šādu virsrakstu LA Nr. 1./209. man gribētos teikt dažas piezīmes. Zivs, ko sauca latviski par zandartu, Ziemeļamerikas kontinentā nemājo. Zivs, kuru Ontario provincē var makšķerēt ne vairāk kā 2 dienā, 14 sezonā, un ne īsākas kā 30 inču, ir līdaku dzimtas —Esox masquirongy.

Šai zivij ir ļoti daudz dažādu vārdu, bet visi grozās ap „muski". Tādēļ nebūs aplami, ja mēs, latvieši viņu sauktu par „muski - līdaku". Pēc ichtiologu ieskatiem šīs pasugas līdaka ir lielākā līdaku dzimtas pārstāve, pārsniedzot pat 100 mārc. Šo līdaku ASV un Kanadā ir trīs pasugas. No citām līdakām tās ļoti grūti atšķirt.

Arī to zivju pārkrustīšana par asariem, ko angļi sauc par „bass", nav pieņemama. Asari un basi ir no dažādām dzimtām, un tos apvienot ar vienu „asaru" vārdu nav ne pamata, ne vajadzības. Kā asaru, tā basu Ziemeļamerikas ūdeņos ir vairākas sugas. Medību un makšķerēšanas paragrafs 94 aizliedz lietot par ēsmu dzīvas karpas, zelta zivtiņas, asarus un smeltes, izņemot gadījumus, ja šīs zivis dzīvo tajos pašos ūdeņos. Par. 95 aizliedz lietot par ēsmu nēģus un tā mazuļus.

Par salakām nekur nav runa. Ja autors domā, ka smelte ir salaka — šaubos, ka tas ir pareizi. Salaka ir jūras zivs. Amerikas smelte dzīvo kā jūrā, tā arī saldūdeņos.

Duka, Šeridānā.

NAGLAI UZ GALVAS

Glaimi patīk daudziem, acīs teikta patiesība tikai retajam — Jāņa Klīdzēja patiesie vārdi par puikām un bārdām jau izraisījuši dažu „lauvu" rūkoņu, un nepatikā ir sākusi trīcēt viena, otra bārda. Labi trāpīts, rakstniek, — tieši naglai uz galvas!

A. Zaķis, Toronto

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DAUGAVAS VANAGI

VANADŽU ROSĪBA BOSTONĀ

Bostonas DV apvienības Vanadžu pilnsapulcē š. g. 9. janvārī ievēlēta jauna Vanadžu valde sekojošā sastāvā: priekšniece Valda Veisberga, sekretāre Velta Eglīte, kasiere Ebba Škoba, biedrzine Olita Ruža un valdes locekļi: Milda Altmane, Helga Bērente, Ilga Hirša, Olga Tīsiņa un Aina Vanadziņa. Jaunās valdes sastāvs ir daudzsoļošs un, cerams, nepaliks iepakaļ vecās valdes rosībai un darbībai, bet to pat pārspēs. Vecā valde, ko vadīja H. Rožankovska un pēc tam V. Veisberga, savā darbības gadā nosūtījusi aprūpei: uz Vāciju — $503.44, uz Austriju — $336.82, viet. taut. — $34.00; kopā $874.26.

Bez tam Vanadzes regulāri aprūpē Austrijā 3 daudzbērnu ģimenes, sūtot katrai $10.00 mēnesī. Šo aprūpi Vanadzes turpinās ne tikai uzpriekšu, bet centīsies vēl vairāk paplašināt. Labas sekmes!

DV MANITOBAS NOD.

DV Manitobas nodaļas jaunais valdes sastāvs:

Nodaļas pr-ks Teodors Minkēvics, 137 River Ave, tel. 44-4754. Viņa palīgs Aloizs Taškāns, 662 Furby St., tel. 74-6773. Sekretārs Valdis Blūms, 143 Berrydale Ave. Kasieris Jānis Ēvele, 515 Sargent Ave, tel. 74-6921. Biedrzinis Kazimirs Smoļinskis, 668 Toronto St. tel. 72-4336.

Revīzijas komisijas jaunais sastāvs: Jūlijs Staudžs, Antons Staudžs un Valdemārs Jandavs.

Nākošais nodaļas biedru vakars notiks 6. februārī, plkst. 20.00, 137 River Ave. Par temu Varoņi un varonība referēs F. H. Ruperts.

Nodaļas bibliotēka turpmāk atradīsies 137 River Ave, kur lasītāji grāmatas varēs saņemt trešdienas vakaros vai, iepriekš sazinājoties, katru dienu pēc darba laika. Grāmatas un žurnālus izsniegzam katram Vinipegā un apkārtnē dzīvojošam latvietim.

PĀRSKATS PAR DV KANADAS VALDEI ZIEDOTĀM SUMMĀM 1953. GADĀ

DV Kanadas valdei 1953. gadā ienākuši ziedojumi $7.788.73, no tiem līdz 31. 12. 53. uz Vāciju notūtīts $7.170.00.

1. Aprūpes Fonds — ziedojumi vispārējai aprūpei: Atlikums no 1952. gada $145.00; ziedots 1953. g. $2.455.17. Kopā $2.600.17. Nosūtīts uz Vāciju $2.097.76. Izmaksāts māc. A. Lūsim nervu slimnieku izvietošanai $50.00. Piešķirts pabalsts I. Zālītei, izsniegtā aizdevuma ceļa naudas samaksas dzēšanai $100.00. Atlikums uz 1. 1. 1954. g. $352.41.

2. 1 st. algas ziedojumi vispārējai aprūpei: Ziedots 1953. gadā $1.323. 60; nosūtīts uz Vāciju — $1.273.60. Atlikums uz 1.1. 1954. g. $50.00.

3. DV Centrālais Fonds. Ziedojumi uz vārda un ar tiešu norādījumu par izlietošanu: Atlikums no 1952. g. $43.50; ziedots 1953. g. $1.983.00. Kopā $2.026.50. Nosūtīts uz Vāciju $1.976.00. Atlikums uz 1. 1. 1954. g. $50.50.

4. Ziemassvētku ārtavas ziedojumi 1952 g.: Atlikums no 1952. g. $87.00; ziedots 1953. g. $17.45. Kopā $104.45. Nosūtīts uz Vāciju $104.45. Atlikuma uz 1. 1. 1954. g. nav.

5. Ziemassvētku kartīšu akcijas ziedojumi. Šeit ieskaitīti ziedojumi **tikai par kartīšēm.** Pārējie saņemtie ziedojumi kopā ar kartīšu ziedojumiem, ieskaitīti pēc ziedotāju norādījumiem.

Ziedots 1953. g. $698.37. Nosūtīts uz Vāciju $414.62; izdevumi kartīšu iespiešanai un izsūtīšanai $197.13. Kopā $611.75. Atlikums uz 1. 1. 1954. g. $86.62.

6. Dziesmu svētku ziedojumu vākšanas akcija: Ziedots 1953. g. $9.84; piemaksāts no DV Kanadas valdes līdzekļiem $3.66. Kopā — $13.50. Izdevumi akcijas sagatavošanai — aploksnes un uzaicinājumi $13.50. Atlikuma uz 1. 1. 1954. g. nav. Piezīme: ar Nr. 5. un 6. ierakstītās akcijas ir vienīgās, no kuru ziedojumu summām ir norēķinātas akciju sagatavošanas izdevumu summas.

7. Ziedojumi Invalidu namam Bērzainē: Atlikums no 1952. gada $92.00; ziedots 1953. g. $1.222,80. Kopā $1.314.80. Pārvests caur Sperrkonto uz Vāciju $1.303.57. Kursa starpība par ASV dolariem no ASV ziedotājiem $9.23. Kopā $1.312.80. Atlikums uz 1. 1. 1954. g. $2.00.

8. Ceļa naudas Fonds (Inv. J. Grīnvalda ceļa naudai): Atlikums no 1952. g. $23.40; ziedots 1953. g. $78.50. Kopā $101.90. Atlikums uz 1. 1. 1954. g. $101.90.

Kopsavilkums:

	Atlikums no 1952. g.	Ziedots 1953. g.	Nosūtīts uz Vāciju	Izlietots Kanadā	Atvilkti izdevumi	Atlikums uz 1. 1. 54.
1. Aprūpes Fonds	145.00	2.455.17	2.097.76	150.00	—	352.41
2. 1 st. algas zied.	—	1.323.60	1.273.60	—	—	50.00
3. DV Centr. F.	43.50	1.983.00	1.976.00	—	—	50.50
4. Ziemssv. ārt. zied. 1952. g.	87.00	17.45	104.45	—	—	—
5. Ziemassv. kartīšu akc. ziedoj.	—	698.37	414.62	—	197.13	86.62
6. Dz. sv. zied. akc.	—	9.84	—	—	9.84	—
7. Inv. n. Bērzaine	92.00	1:222,80	1.303.57	—	9.23	2.00
8. Ceļa n. Fonds	23.40	78.50	—	—	—	101.90
Kopā	390.90	7.788.73	7.170.00	150.00	216.20	643.43

4 gadījumos ir izsniegti aizdevumi kopsummā $530.00 no kuriem $380.00 ir atmaksāti. —

Toronto, 1954. g. 23. janvārī

P. Balodis, Valdes pr-dis
A. Putniņš, kasieris

(Turpinājums sekos)

HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu nama fonda pagaidu valde sasauc pilnsapulci svētdien, 14. februārī, pl. 11.00, 16 Market St., (Lauksaimn. biroja telpās) ar sekojošu dienas kārtību:

Sapulces vadības vēlēšanas, pagājušās pilnsapulces protokola lasīšana un pieņemšana, ziņojumi, pārrunas par HLNF turpmāko darbību, eventuālie statūtu grozījumi, HLNF valdes vēlēšanas, dažādi jautājumi.

Sapulcē laipni lūgti visi Hamiltonā un tās apkārtnē dzīvojošie latvieši. Balsošanā varēs piedalīties HLNF dalības zīmju uzrādītāji, tādēļ tās ņemamas līdzi.

HLNF

DV Hamiltonas nodaļas Drāmatiskā kopa rīko teātra izrādi svētdien, 7. februārī, pl. 3 p.p. St. Michael's Hall, 213 James St. N. Uzvedīs V. Richtera komēdiju „Trakie". Režisore Lidija Lapsa, dekorācijas zīmējusi Silkovska.

VINIPEGĀ

Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzes gadskārtējā pilnsapulcē bija pulcējušies 42 draudzes locekļi, kas uzmanīgi noklausījās valdes ziņojumu, skolas un dāmu komitejas pārskatus.

Pilnsapulci vadīja O. Šmits, kas sapulces vārdā izteica pateicību draudzes valdei, skolas vadībai un dāmu komitejai par sekmīgu darbību un labajiem panākumiem aizvadītajā darba gadā.

Dievkalpojumus caurmērā ik reizes apmeklējuši 50 draudzes locekļu, ziedodami kollektēs vairāk kā 300 dol. Draudzes nodevu pilnīgi nokārtojuši 63 draudzes locekļi. Dāmu komitejas darbības tīrais atlikums $87.16.

Jaunā valdē ievēlēja: E. Vulfu, O. Šmitu, J. Domi, A. Aņģi, T. Sniķeri un T. Minkēvicu. Revīzijas komisijā: M. Tolku, J. Vīgantu un J. Precmani.

Budžetu 1954. gadam sabalansēja $1.200.00 apmēros, paredzot īpašus maksājumus sinodei, lielāko izdevumu daļu atvēlot telpu īrei, bet ienākumu lielo pusi sagaidot no labprātīgām draudzes nodevām un kollektēm.

Nepilnas 2 stundas gara bija DV Manitobas nodaļas gadskārtējā pilnsapulce 17. janvārī. No 35 aktīvajiem nodaļas biedriem ieradušies 11 atskatījās uz pagājušā gada veikumu, izraudzīja jaunu valdi un pieņēma budžetu 1954. gadam. Valdes ziņojumu nelaimes gadījumā cietušā priekšnieka J. Staudža vietā sniedza T. Minkēvics.

Iepriekšējā gadā labi sekmējies aprūpes darbs, dodams $269.25 grūtdieniem Eiropā.

Neveiksmīgi bijuši sarīkojumi, kas pa lielākai daļai devuši zaudējumus kasē — veselus 60 dol., neieskaitot pēdējo nodaļas sarīkojumu 1954. g. sākumā, kas arī neesot guvis latviešu sabiedrības atsauksmi. Pie nodaļas nodibināta bibliotēka, kurā patlaban 85 grāmatu.

Vinipegas latviešu biedrība rīko, sestdien, 20. februārī, plkst. 19.30 Sokola zālē, Manitobas un Parr ielu stūrī karnevālu. Trīs labākās maskas godalgos. Spēlēs lietuvju dejas kapella St. Salles vadībā. Ikviens laipni lūgts vakaru apmeklēt.

Vinipegas latviešu ev.-lut. dr. valdes jaunais sastāvs konstruējies šādā sastāvā:

Valdes priekšsēdis Osvalds Šmits, 515 Sargent Ave, 74-6921. Viņa vietnieks Juris Deme, 332 Lipton St., tel. 72-3645.

Sekretārs Edmunds Vulfs, 882 Boyd Ave, tel. 52-7240. Sekretāra vietn. Teodors Minkēvics, 137 River Ave, tel. 44-4754. Kasieris Alberts Aņģis, 719 Rathgar Ave, tel. 42-6071. Kasiera vietnieks — Tālivaldis Sniķeris, 332 Lipton St. tel. 72-3645.

ST. KATERĪNĀ

29. janvārī, 82 Queenston ielā savas durvis atver latviešu veikals Queen's Yewellery. Veikalā būs iespēja iegādāties: Šveices u. c. firmu pulkstenus, latviešu un vācu skaņu plates, dažādas rotas lietas, dzintara un dažādus latviskus izstrādājumus, grāmatas, kā arī varēs nodot labošanai pulksteņus. Visus laipni sagaidīs veikalā īpašnieks J. Gauše.

Atskaitot Latviešu grāmatnīcu, 27 Wiley St., kura pastāv jau divi gadi, šis ir pirmais latviešu pasākums šajā pilsētā. Labas sekmes!

6. februārī 5. Jelgavas skautu vienība rīko 177 Niagāras ielā, Ukraiņu biedrības zālē, vienības 2 gadu pastāvēšanas un karoga svētkus. Šajā sarīkojumā vienība saņems karogu, kuru iesvētīs mācītājs A. Lūsis. Karogu gatavo un dāvinās vietējā DV Vanadžu kopa. Pēc akta paredzēti dažādi priekšnesumi, kuŗus noslēgs kopīgas dejas.

Savam gadskārtējam karnevālam — masku ballei rosīgi gatavojas vietējā DV nodaļa. Karnevāls notiks 20. februārī. Poļu ģiona plašajās telpās. Facer ielā. Paredzēta īsa programma un visādi pārsteigumi. Deja pie iecienītas un labas mūzikas. L. L.

VANKUVERA

17. janvārī Vankuveras latviešu biedrības pilnsapulce pārvēlēja savu valdi, kuras jaunajā sastāvā ieiet: pr-ks V. Veldre, pr. biedrs Vēveris, sekr. Dreimanis, kasieris Juražs, sarīkojumu vadītājs Dicmanis un biedrzinis Siliņš. Dāmu komitejā ievēlētas tās pašas dāmas: Dombrovitze, Siliņa, Dicmane, I. Stāka un L. Stāka.

Revīzijas kom. J. Balodis, Mārtinsons un A. Tukšers. Bibliotēkārs I. Balode.

Uz L. Ozolkalnes pag. gada ierosinājuma pamata, Vankuveras latviešu b-ba, godinot sirmo krīvu, māc. A. Berli, uzņēma viņu par biedrības mūža biedru, pasniedzot adresi ar tautisku motīvu no viņa dzimtās pilsētas Jelgavas.

Pateicoties par pagodinājumu, māc. Berlis, starp citu, teica: toreiz, kad vēl biju tikai bērns, tas ir vairāk nekā pirms pussimts gadiem, staigāju pa Rīgas ielām un apbrīnā un cienā nostājos kāda stalta nama priekšā. Tā bija jaunā Latviešu b-ba Merķeļa ielā, un mana karstākā vēlēšanās bija tur darboties, sekmējot lielos mērķus, kas toreiz spārnoja latviešu jaunatni.

Tas tomēr palika tikai kā skaists sapnis, jo apstākļi un dzīve mani aiznesa tālā svešumā, kur gadu desmitiem nedzirdēju latviešu valodu. Tagad, kad esmu vecs un savu sapņu nastiņu jau nolicis, jūs nākat ar tādu pārsteigumu, lai mani tik dziļi iepriecinātu un pagodinātu, ieceļot par goda biedru Latviešu biedrībā.

Tā, gluži negaidot, mūža galā ir piepildījusies manu jauno dienu karstākā vēlēšanās. Un es vēlētos arī, lai jums un mums visiem nebūtu tāpat kā man jāgaida pussimta gadu uz kādu skaistu sapni, — mūsu Latvijas atbrīvošanu. -ks.

VANADĀ

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

25 gadi kalpojis baznīcai un tautai

LONDONIEŠI GODINA SAVU MĀCĪTĀJU

Svētdien, 24. janvārī Londonas Ev. lut. latviešu draudze godināja savu draudzes ganu mācītāju Viesturu Šēferi, kas atskatījās uz kristīgās baznīcas celšanas un veidošanas darbā pavadītiem 25 gadiem.

Draudze, rosīgo dāmu rīkotajā azaidā, mācītājam V. Šēferam veltīja daudz atzinīgu un sirsnīgu vārdu, viņš saņēma daudz ziedu un balvu. Garo apsveicēju rindu ievadīja Londonas latviešu draudzes priekšnieks E. Ūdris, pasniedzot draudzes vārdā svečturus mājas altāram. Vietējās DV nodaļas vārdā sveicienus nesa A. Liepiņš (balva — galda bloks ar Latvijas ģērboni), no vietējās katoļu draudzes kopas Pakulis, latviešu skolas Zvagulis, draudzes locekļi u. c. No amata brāļiem sveicienus nesa Hamiltonas latviešu draudzes mācītājs E. Pavasars (aploksne), mācītājs A. Lūsis no Toronto sv. Jāņa draudzes un korporācijas Latvia saimes. Vietējās angļu draudzes revidents Cilingers savā apsveikumā uzsvēra labo latviešu un kanadiešu sadarbību draudzē. No igauņu draudzes sveica mācītājs E. Lotema. Rakstveida sveicienus sūtījis Missuri sinodes Ontario distrikta ģenerālsekretārs rev. Erdmanis, Niagāras, Sarnias, Montreālas, Sadberijas u. c. draudžu mācītāji, kā arī korporācijas Latvia seniors V. Uiska u. c. Visos apsveikumos izskanēja doma, ko izteica draudzes priekšsēdis E. Ūdris, sacīdams, ka tikai garīgi bagāts cilvēks var citiem kaut ko dot, tos iepriecināt un stiprināt bēdās un grūtībās. Ar savu apzinīgo darbu, nosvērto raksturu māc. V. Šēfers iemantojis draudzes locekļu un visas sabiedrības cieņu un atzinību.

Svinības ievadīja ar dievkalpojumu Sv. Trīsvienības baznīcā. Spredikti teica mācītājs A. Lūsis no Toronto, ņemot vārdus no Vecās derības: „Cel man altāri, tad es nākšu pie tevis un tevi svētīšu." Dievkalpojuma liturģiju vadīja mācītājs E. Pavasars no Hamiltonas un vietējie angļu un igauņu mācītāji. Jubilārs dievkalpojuma beigās izlūdzās sev un draudzei Dieva svētību nākošam darbam. Ievērojams **bija brīdis, kad mācītājs V. Šēfers** atcerējās 25 gados veikto baznīcas un draudzes labā. Kā vienu no notikumiem,**kas visdziļāk viņam** iespiedies atmiņā, mācītājs atcerējās brīdi, kad dažas dienas pirms Rīgas krišanas pie viņa toreizējās Jēzus baznīcas apstājies **kāds latviešu karavīru bataljons.** „Karavīri bija noguruši," teica mācītājs, „nopļīsuši un daži vēl nebija dziedējuši savas cīņās gūtās brūces, bet viņi droši nesa Latvijas karogu. Viss bataljons vēlējās baudīt Svēto vakarēdienu. Pie dievgalda nāca visi vīri, ieskaitot virsniekus. Ērģeles spēlēja kāds karavīrs, un tā kā dziesmu grāmatas nebija, tad visi dziedāja jundas dziesmu, Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils. Tas bija skaistākais un aizgrābtīgākais brīdis manā mūžā."

Mācītājs Viesturs Šēfers 25. gadu darba atceres svētkos Londonas latviešu draudzes dāmu komitejas vidū. No. kreisās: R. Šēfere, māc. V. Šēfers, M. Dreimane. Otrā rindā: L. Zandersone, V. Albertiņa, M. Grīne, M. Laviņa, M. Miniate, G. Ūdre. Trešā rindā: L. Caune, A. Arnda, T. Banga, A. Upīte un A. Dreimane.

VARONU GARAM NEBŪS RIMT!

Lāčplēsis mag. oec. Herberts Tepfers savā priekšlasījumā DV Stokholmas nodaļas sarīkojumā pieminējis, ka trimdā jau apzināti 140 Lāčplēša KO kavalieru, no tiem Kanadā 8, ASV 62 un Anglijā 16.Kādreizējā dižā(2134) lāčplēšu saime ļoti sarukusi. LKO dome, mūsu valsts okupācijas dēļ, nevar darboties. Bet kopš komūnistu okupācijas mums radusies jauna varoņu saime — latviešu leģiona karavīri, kuŗi, tāpat kā tas notika ar latviešu strēlniekiem, jāpiešķirama Latvijas karavīriem un atbrīvotājiem, un, Latvijā atgriežoties, tie apbalvojami ar Lāčplēša ordeni. Tepfers, kā lāčplēsis, ierosina: lai Daugavas Vanagi trimdā apzina tos leģionārus, kuŗu kaujas nopelni reiz būs ziņojami Lāčplēšu domei apbalvošanai ar LKO.

Latvijas brīvības cīņu varonis parādījis cieņu 2. pasaules kara labākiem dēliem un atklāti pateicis to, par ko jau sen pārrunā, tiem, kuŗi reiz darbiem pierādīja savu tēvzemes mīlestību. Viņa ierosinājums lietiški apsveramsplašākā forumā un iedzīvināms, apzinot mūsu varoņu izcilākos drošsirdības apliecinājumus Otrā pasaules kara cīņās pret lieliniekiem. Laiks nejaušami gaist, spilgtie pagātnes notikumi nemanāmi izplēn un pēc gadiem šai idejai daudzi pametīs vienaldzīgi ar roku.

Ir pats pēdējais laiks DV sai mēm savākt no leģionāriem, piesūtot tiem, piem., izstrādātas aptaujas, kauju atmiņas, kur un kādi viņu cīņas biedri būtu parādījuši lielu varonību un drosmi. Notikumu aprakstus vēlāk vajadzētu likt apzvērēt liecinie kiem. Pie Lāčplēšu biedrības, kas darbojas arī trimdā, un kuras vadībā ir pazīstami virsnieki, vajadzētu nodibināt archīvu šādu materiālu vākšanai. Ja vecie strēlnieki spēja izdot savu piemiņas grāmatu, kamdēļ, kāds literārs - leģionārs neuzņemtos sakopot pārbaudītu faktu materiālus par varoņdarbiem cīņā par Latviju 2. pasaules karā? To nozīme jauniešu audzināšanā šobrīd vēl neaptverama. Ko par šo saka pirmie Lāčplēša ordeņa kavalieri? Ko saka bezordeņainie lāčplēši - kanaki? Tiesa, daudzi būs asi pretim, neesot cīnījušies „klunkura" dēļ, tautas „atzinību" esot jau baudījuši DP nometņu laikos, bet kamdēļ pieminēt jauno? Lāčplēšu ordenis tik daudz necildina personību, kā iemūžina latviešu varoņgaru. Varoņu garam nebūs rimt! Lāčplēša simbols to atgādinās mūždien!

Kursiķis.

UZAICINĀJUMS

Visiem teātŗa draugiem un mīlotājiem.

Pie DV St. Katerinas nodaļas Mārtiņš Vētra (ar pieredzi šinī nozarē vienā no lielākajiem Anglijas DV centriem Bradfordā) apņēmies vadīt drāmatisko kopu. Nodaļas valde laipni lūdz visus interesentus pieteikties pie M. Vētras personiski, 67 Hillview Rd., vai pie nodaļas sekretāra K. Bokaldera, 31 Page Str., līdz š. g. 14. februārim.

Nodaļas valde.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

Līdz šim domāju, ka tikai ASV ir īstā Sodoma un Gomora, kur grēks pa zemes virsu atklāti staigā, bet nu zinu, ka arī Kanada nav nekāda svētā, tur grēku darbus dara pat mīlīgie sieviški. To man nule atklāja Minchenē iznākušais trimdas laikraksts „Latgola", kur melns uz balta rakstīts tā:

„Kanadā cieši stipri dzer sievietes. Krogos dzer tikai alu. Cilvēki ātri piesadzer un plēgurō, bet nav skandalozi, jo policija tribelniekus ātri salasa un baigi tiesā. Katrā krogū vīriešu un sieviešu nodaļas. Vīriešu nodaļā sievietes nelaiž, bet vīriešus sieviešu nodaļā laiž tikai tad, kad kādam līdzi dāma. Bieži vien var redzēt, ka sievietes tā piedzeras kas iet tikai ar grūtībām. Pie mums, Latvijā, sievas vilka uz sētu piedzērušus vīrus. Te tas otrādi: vīri aiz rokas velk uz mājām savas piedzērušās sievas . . ."

•

Nu atkal malu malās, kur vien zeļ zāle un plaukst dažnedažādākās mūsu organizācijas, apvienības, savienības un kopas, sāksies sapulču laikmets, jo jaunajam gadam jāievēl jauni runas vīri. Savādi, kā gan agrāk vēl nevienam nebija ienācis prātā izdot rokas grāmatu par vēlēšanām, jo tagad bieži vien sapulcēs nonāk strupceļā: amatu vai cik, bet nav vīru, kuŗi lautos tajos ievēlēties, bet tie, kuŗi „būtu ar mieru" ziedoties kopības darbam", atkal netīk vēlētāju prātiņam. Izmantojot saviem zinātniskiem pētījumiem par pamatu kāda tautieša izstrādātos „baušļus vēlētājiem" nesenajās Nacionālā Fonda vēlēšanās Zviedrijā, esmu iecerējis latviešu trimdinieku globālai vajadzībai sekojošus pamatnoteikumus vēlētājiem:

1. Rūpīgi pārlasīt kandidātu sarakstu. Katrā sarakstā būs daudz jauku tautiešu vārdu. Bet nedod par kādu savu balsi tikai viņa jaukuma dēļ, cik labs draugs viņš arī būtu. Runas vīros vēlami ne jauki, bet attiecīgam darbam piemēroti cilvēki. 2. Nedodi savu balsi par vīriem, kas ir neiecietīgi pret cītu ieskatiem un sēj naidu kopībā. Ar savstarpēju plēšanos vēl neviens kopīgs darbs nav paveikts. 3. Nenododi savu balsi par vīriem, kam diktātoru tieksmes, kas savu nodomu īstenošanai ņievērro nedz statūtus, nedz pārvaldes orgānu lēmumus. Katrā godīgā spēlē līdzdalībniekiem jāievēro spēles noteikumi. 4. Nenodod savu balsi par vīriem, kuŗiem tu bez vilcināšanās nevarētu aizdot naudu. 5. Iegaumē, ka ar vēlēšanām tavās rokās nodota iespēja izraudzīt savai biedrībai godīgus, taisnus, nesavtīgus, izdarīgus un darbīgus amata vīrus. Kurš šīm prasībām neatbilst, nav tavas balss cienīgs!

•

„Īmantas" apgāda vadītājs Reitmanis Dānijā žēlojas, ka atsaucība par kapitāldarbu „Latviešu tautas dziesmas" nav cerētā — esot tikai mazliet vairāk par pusi no nepieciešamā abonentu skaita. Grāmatas varot iznākt tikai tik regulāri, par cik ienāk abonentu iemaksātā nauda. Neesot liela prieka, ja pircējs naudu gan iemaksā kādam vietējam grāmatniekam, bet apgādu šī nauda sasniedz tikai tad, kad grāmatnieks izmaksājis savu māju vai auto . . .

Jā, kā tu, cilvēks, bez sava auto uz pastu nogādāsi naudu? Nav jau vērts cīnīties ar atkalpārdošanu, ja apgrozījumu nevar ieguldīt priecīgākām lietām, kas tik ļoti cel pašapziņu . . .

Kursiķis.

Ar mūzikālitāti, šarmu un jaunības spirgtumu

INGRIDAS UN KARINAS GŪTBERGU KONCERTA GAIDĀS

Māsas Gūtbergas ar savu 5. februāŗa koncertu Toronto uzsāk 3 mēnešus garu koncertceļojumu, kas sniegsies līdz ASV rietumu krastam. Turnejā paredzēti 40 koncerti — pa daļai amerikāņu publikai, ko rīko amerikāņu menedžeris Demeters Zachareffs, tāpat kā tautiešiem lielākajos latviešu centros. Beidzoties turnejai Gūtbergas šai sezonā pavisam būs spēlējušas 58 koncertus, bez tam piedalījušās vairākos tele vīzijas un radio raidījumos.

Pagājušā koncertu sezonā Ingrida un Karina Gūtbergas sevišķus panākumus guvušas ar koncertiem Bostonas Harvarda klubā un Harvardas mūzikālajā sabiedrībā. Šoruden viņas tur uzstājās jau otrreiz, un pēc šī koncerta lieliskajiem panākumiem atkal aicinātas spēlēt nākošajā sezonā. Tas gadās ļoti reti, ka kādu mākslinieku trīs gadu pēc kārtas aicina koncertēt šinīs ievērojamās vietās, un to var uzskatīt par izcilu panākumu un pagodinājumu mūsu jaunajām māksliniecēm.

Ingrida un Karina Gūtbergas beigušas Zalcburgas Mocarteuma klaviersphles meistarklasi Austrijā, koncertējušas visos lielākos Eiropas mūzikas centros, kur guvušas nedalītu apbrīnu. Ar lielu sajūsmu māsas Gūtbergas sagaidīja arī Stokholmas latviešu kolonija, kur tās koncertēja 1951 gadā.

Nesdamas sev līdzi Eiropas, īpaši vācu mūzikālās pasaules labākās tradicijas, māsas Gūtbergas ar lielu enerģiju un veiksmi sāka savas gaitas arī Amerikas kontinentā ar koncertiem Bostonā, Ņujorkā, Čikāgā un citās lielākās pilsētās izpelnoties ļoti atzinīgas kritiķu atsauksmes, kas uzsver abu māsu ārkārtīgo mūzikālitāti, perfekto techniku un saspēles precīzitāti.

Abas šarmantās mūziķes pazīstamas ir arī Toronto latviešiem no pirmā koncerta šai pilsētā 1952. gadā, un visi tie, kas šo koncertu bija noklausījušies, stāstīja par to saviem paziņām ar tādu sajūsmu, ka daudzi kūtrākie koncerta apmeklētāji dziļi nožēloja savu kļūdu, paliekot mājā.

To šoreiz der atcerēties visiem, kas daudzo sarīkojumu drūzmā nevēlās nav vēl izšķirušies, kam veltīt savu laiku un naudu. Neaizmirsīsim, ka māsas Gūtbergas ne tikai ar savu perfekto spēli, bet ar savu glezno parādību, jaunības spirgtumu un māksliniecisko entuziasmu spēj sagādāt klausītājiem tik pilnvērtīgu aizstētisku pārdzīvojumu, kāds reti iegūstams daudzo koncertu plūdos.

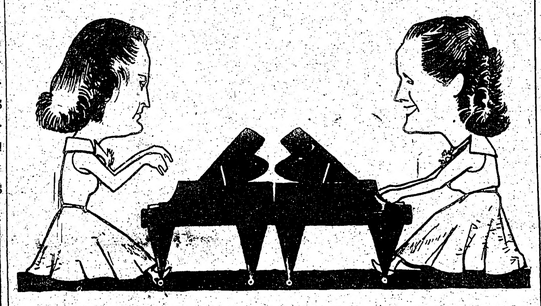

Ingrida un Karina Gūtbergas koncertē uz divām klavierēm karikaturista Ed. Keiša skatījumā.

PRESES PĪLES ATLIKUŠIE EKSEMPLĀRI PIEPRASĀMI LA REDAKCIJĀ, pievienojot 25 centus

SAVIENOTĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI MICH.)

17. janvārī latviešu biedrības teplās Grand Rapidu un apkārtnes ev. - lut. draudzes sarīkojumā notika Ksenijas Brantes, Verenas Stelpes un Imanta Gleškes koncerts. Programmā bija latviešu, krievu, vācu un amerikāņu komponistu darbi, ar kuŗiem mākslinieki iepriecināja kuplo klausītāju pulku. Bija jādod arī daudz piedevu, par ko mākslinieki izpelnījās aplausus un ziedus. Šis bija otrs plašākais koncerts Grand Rapidos janvāŗa mēnesī.

Vienības draudzei ir radusies iespēja noorganizēt periodiskas kultūrfilmu izrādes. Šo krāsu - skaņu filmu izrāžu kopizmaksa 2 stundu gaŗai programmai ir 5 līdz 6 dolari. Pirmais mēģinājums notika 23. janvārī, un no vairāk kā 500 filmu krājuma šai izrādei bija izraudzītas sekojošas filmas: Lidojošā klase, kas uzņemta pagājušā gadā, kad grupa Mičigēnas skolotāju apmeklēja dažādas Eiropas valstis. Bija redzami daudz jauku skatu no Vācijas, Holandes, Dānijas u. c. valstīm. Tālāk skatītāji varēja vērot „Lielais valsis, filmu no komponista Johana Štrausa dzīves un darbiem. Filmā „Ar laivu cauri Grand Kanoniem" ar aizrautību varēja izsekot, kā Normans Devills ar savu ekspedīciju dodas lejā pa Kolorado upi, pāri ūdens krituimiem un krācēm. Izrādi noslēdza ar jautru gabalu no skolu dzīves „Apnicis mācīties", kas sevišķu atzinību izpelnījās no mazajiem skatītājiem.

Šinīs dienās Sun Shine sanatorijā Grand Rapidos ieradās 14. Skrundas skautu vienības pārstāvji un apmeklēja mūsu tautieti Pauli Ritumu, kuŗš slimo ar nieru tuberkulozi un kopš ilgāka laika atrodas slimnīcā. Delegācija, kuŗā ietilpa skautu vecāku padomes pārstāvis māc. J. Lazda, vienības priekšnieks A. Grigors, mazskauts L. Celmiņš, kopnieks D. Lazda, virskopnieks G. Brants un dižskauts J. Lazda (iun.), slimniekam pasniedza augļu grozu. Par šo apciemojumu P. Ritums, kas tur jūtās diezgan vientuļi, bija visai iepriecināts. Šis bija viens no skautu vienības labajiem darbiem.

Namsaimnieku „cunftei", kā te dažkārt mēdz dēvēt māju īpašniekus, nesen atpakaļ pievienojies V. Ostrovs, iepērkot māju Cass ielā.

Ar šo gadu Trīsvienības amerikāņu draudzē vairs nedarbojas līdzšinējais mācītājs Dr. Uaits (White), kas aizgājis pensijā. Trīsvienības draudzes un šī mācītāja viesmīlību līdz šim izmantoja latviešu ev - lut. Vienības draudze, un Dr. Uaits bija visai labvēlīgs latviešiem. Ar viņa gādību latviešu draudze tika uzņemta arī Mičigānas ULCA sinodē. V. Z.

MILVOKOS

DV apvienības rīkotajā kultūras vakarā, kas bija viduvēji apmeklēts, ievadvārdus par mūsu aktuāliem jautājumiem teica Arv. Bolšteins, pēc kam apvienības teātŗa ansamblis M. Valteres - Einbergas režijā pēdējo reizi izrādīja R. Blaumaņa Ugunī; šis iestudējums 3 valstīs piedzīvojis 6 izrādes ar apmēram 1400 skatītājiem. Sarīkojuma apmeklētāji bija cītīgi pircēji grāmatu galdā.

Latvijas korporāciju apvienības Viskonsinas kopa, ko šajā pusgadā vada prezidijs — P. Pelcis, Sel.; J. Ozols, Lettg.; un T. Berkulis, Fr. Latav., nosūtījis 25 dol. ziedojumu Augustdorfas latviešu ģimnazijai Vācijā.

Iznācis un J. Platā grāmatnīcā dabūjams jaunais Milvoku latviešu tālruņu saraksts.

Gadskārtējais Viskonsinas latviešu biedrības karnevāls, kas šoreiz sauksies „Ķemermiestiņā", notiks sestdien, 13. februārī, pl. 9, Džefersona zālē, W. Fond du Lac Ave. Rīkotāji sola i Jautro odu un Veselības avotu, i skaisto Annīņu, Jūŗas paviljonu un citas seno atmiņu vietas un lietas. -ol-

INDIĀNĀPOLE

Indiānāpoles Daugavas Vanagu nodaļa un Indiānas latviešu studentu kopa rīko sestdien, 6. februārī, plkst. 19.29, vietējās vācu biedrības „Liederkranz" telpās, 1421 E. Washington St., kopēju karnevālu — „Uz brangā kuģa Gambija", kas būs pirmais šāda veida sarīkojums Indiānāpolē. Rīkotāji sola labu deju mūziku (spēlēs vietējā vācu deju kapella), loteriju un atspirdzinājumu galdu, savukārt uzaicinot visus tautiešus ierasties pēc iespējas maskās. 3 labākās maskas godalgos.

Indiānas latviešu studentu kopas sanāksme ar ķīmijas studenta Gunāra Vitoliņa referātu „Alberts Einšteins un universs" un sekojošu grozīņu vakaru, sakarā ar vairākiem parallēliem sarīkojumiem, pagaidām atlikta uz februāŗa vidu.

Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padomē (ILJOPē), kuŗas vadība mainās ik pēc diviem mēnešiem rotācijas kārtībā, pašreiz prezidē Indiānas latviešu biedrības literārais pulciņš (pārstāvis — Gundārs Grīslītis).

Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzezs pārvalde sasauc svētdien, 7. februārī, plkst. 15.00, Sutherland presbiteriāņu baznīcas, 2801 N. Guilford Ave., pagraba telpās draudzes pilnsapulci. Darba kārtībā: 1. Sapulces vadības vēlēšanas. 2. Ziņojumi. 3.Budžeta projeks 1954. gadam. 4. Draudzes pārvaldes un revīzijas komisijas vēlēšanas. 5. Dažādi jautājumi. Pirms sapulces īss svētbrīdis draudzes māc. Pētera Nesaules vadībā.

Visi pastmarku kollekcionāri, kas vēlētos apvienoties kopējā pulciņā, lūgti vistuvākajā laikā sazināties ar iniciātoru Eiženu Dzelzskalēju — 2840 N. Delavare St.: tālrunis — WAbash 4314. Turpat saņemamā arī tuvāka informācija.

Indiānāpoles latviešu ev. lut. draudzes pārvaldei ienācis ierosinājums noorganizēt angļu valodas mācību kursus, ko tā, pēc rūpīgas apsvēršanas, nolēmusi atbalstīt un reālizēt. Kursi paredzēti vietējās Sutherland presbiteriāņu baznīcas, 2801 N. Guilford Ave., blakus telpās, pie kam atsevišķas mācību stundas maksa izkalkulēta uz 50 centiem. Ieinteresētās personas lūgtas pieteikties draudzes mācītājam Pēterim Nesaulem — 2228 N. Park Ave.; tālrunis — HIckory 0110. G. Gr.

LOSANDŽELOSA

Losandželosas latviešu amatieŗu teātŗa nākošais uzvedums notiks 13. februārī, plkst. 8.00 vakarā, Plummer Parka zālē 7377 Santa Monica Blvd. Hollywood, Cal. Uzvedīs A. Brigaderes trīs cēlienu drāmu Ilga, bij. Nacionālā teātŗa aktieŗa A. Tipāna režijā.

Losandželosas Trīsvienības baznīcā Sanfrančisko latv. draudzes mācītājs A. Ernstsons salaulāja Valiju Pelci, dz. Šmitu ar operdziedoni Feliksu Veikinu.

Laulību ceremoniālā piedalījās operdziedonis A. Kaktiņš ar solo dziesmu mākslinieka A. Jansona ērģeļu pavadījumā.

LATVIEŠU AVĪŽNIECĪBA LAIKMETU MAIŅĀS

II

Ar šiem darbiem šis zemniecības ideoloģijas paudējs kļūst tautā sevišķi populārs.

Gadu simteņu maiņā iespaidīgākie nedēļas laikraksti ir Balss, kuŗu vada Aleksandrs Vēbers un vēlāk Vilis Olavs un Tēvija (1884—1915) ar Dr. J. Bulli, Jāņi Čaksti un Kārli Graudiņu priekšgalā Kreisās pilsonības organā Dienas Lapā darbojas Fr. Bergmanis, P Stučka, J. Pliekšāns-Rainis. Ar 1907. gadu par Baltijas Vēstneša pēcnācēju kļūst Dzimtenes Vēstnesis, kas Arveda Berga, vēlāk J. Akmeņa vadībā iznāk līdz 1917. gadam. Šis laikraksts izveidojas par pilsoniskās intelligences organu. Par liberālās pilsonības avīzi kļūst Latvija (1906—1915) Fr. Alberta, V. Zamuela, bet vēlāk Rūd. Blaumaņa un Otto Nonāca vadībā. Pēc Pēterburgas avīžu atjaunošanas (1901—1905), tās vada Vilis Olavs, A. Niedra, R. Blaumanis, J. Ansbergs, K. Dūcmanis.

Starp 1905. gadu un Pirmo pasaules karu ārpus Rīgas iznāk Ukstiņa lielais Liepājas dienas laikraksts Liepājas Atbalss, Dzīve, Jaunās Latviešu Avīzes, Tēvija, Ventspils Apskats, Vidzemē — Kāvi u. c. Tas bija ideālisma caurstrāvots laiks, kuŗā latviešu avīžniecībā metās daudz mūsu labāko garīgo spēku. Kad Pirmā pasaules kaŗa laikā sākās lielais latviešu bēgļu vilnis uz Iekškrieviju, tam sekoja arī liela daļa latviešu preses. Svešumā iznāk Dzimtenes Vēstnesis, Dienas Lapa, Līdums, Ņēvas Viļņi, Dzimtenes Atbalss u. c. Lielākos bēgļu centros dibinās jauni latviešu laikraksti, gluži kā Otrā pasaules kaŗā, kad šis vilnis lielu daļu mūsu tautas aizskaloja uz rietumiem.

Latvijas patstāvības laika avīžniecība mūsu vidējai paaudzei jau pazīstama. Šinī laikā visu laikrakstu redakcijās jau strādā profesionāli žurnālisti, kas izauguši Latvijas brīvības laikā un kuŗus par tādiem jau izaudzinājuši iepriekšējo gadu desmiti. Viņus uzskaitīt nebūtu nozīmes. Baigajā gadā daudz aizvesti uz Krieviju, daļa jau aizgājusi mūžībā, liels vairums staigā trimdas ceļus, bet kāda daļa varbūt atrodas arī dzimtenē, vismaz tie, kas varējuši pārslēgties uz boļševiku ideoloģiju. Pirmais brīvās Latvijas oficiozs Latvijas Sargs (1919—1934) jau nāk ar žurnālistiem Artūru un Robertu Kroderiem, J. Bankavu, H. Asari, E. Blanku u. c. Veci žurnālitsi darbojas arī Benjamiņa Jaunākās Ziņās (1911—1940), Latvijas Vēstnesī (1917—1925), Latvī (1921—1934). Arī partiju avīzes — Zemnieku savienības Brīvā Zeme, Sociāldemokrats u. c. savas redakcijas izveido ar profesionāliem žurnālistiem. Šinī laikā uzplaukst ne vien dienas prese, bet arī daudz dažādu nedēļas žurnālu un mēnešrakstu. Atplaukst arī satīra un humors, kuŗu pārstāv dažādi speciāli humoristiski izdevumi, bieži nomainot viens otru: kā Svari, Lapsene, Sikspārnis u. d. c. Savā laikā īpatnēju ceļu gāja Tupiņa Aizkulises, kuŗas gan nebija lāgā savienojamas ar žurnālista ētiku, taču lasītāji tās kāri pirka un vēl vairāk lasīja. Materiālus šim izdevumam galvenokārt piegādāja paši lasītāji par velti, tā kā uzņēmums plauka „no abiem galiem." Veikalam labi sekmējoties, vēlāk parādījās gan vecās, gan jaunās, gan īstās aizkulises, kuŗas pēc Tupiņa parauga, jādomā, diezgan sekmīgi izdeva daži vieglas pelņas kāri cilvēki. No illustrētiem nedēļas žurnāliem tautā vispopulārākais bija Benjamiņa izdotā Atpūta un no dienas laikrakstiem Jaunākās Ziņas. Šis laikraksts bija tik stipri iesakņojies tautā, ka to neuzdrošinājās slēgt arī autoritārā režīma laikā, un tas pastāvēja līdz Latvijas brīvvalsts biegām, kad boļševiki to pārvērta par Padomju Latviju. Laikraksts bija dibināts uz komerciālas bazes un tas algoja plašus žurnālistu kadrus, tam bija speciālkorespondenti arī ārzemēs. Pēc 1934. g. 15. maija pārgrozībām vispirms slēdza visus kreisos laikarkstus, bet vēlāk arī Arveda Berga iespaidīgo labā novirziena laikrakstu Latvi un Pēdējā Brīdī. kas mūsu modernajā avīžniecībā mēģināja iet jaunus ceļus. Taču šis laikraksts nespēja sacensties ar Jaunākām Ziņām, kaut vai lētuma ziņā. Pēdējā Brīdī vietā iznāca jaunā režīma rīta laikraksts Rīts, kas bija domāts vairāk strādniekiem. K. S.

(Nobeigums sekos).

LATVIEŠU INFORMĀCIJAS CENTRA DARBĪBA

Latviešu informācijas centra biedru pilnsapulce notika 24. janvārī Mozart Hall telpās Ņujorkā. Priekšsēdis A. Kalme, sniedzot ziņojumu par līdzšinējo darbību, paskaidroja, ka pagājušā darbības gadā izdoti divi „Latvian Bulletin" numuri. Panākta vienošanās ar Latviešu nacionālo centru un Latviešu nacionālo fondu Zviedrijā, ka šīs organizācijas piedalīsies „Latvian Bulletin" izdošanā. Paredzams, ka „Latvian Bulletin" izdošanā savu atbalstu sniegs arī citas latviešu organizācijas dažādās zemēs, lai padarītu biļetenu par latviešu propagandas izdevumu visās angļu - sakšu zemēs. LIC aktīvi iesaistījies kampaņā par Kerstena rezolūcijas pieņemšanu un piedalās redakcijas kollēģijā, kas gatavo grāmatu „Padomju noziegumi pret Latvijas valsti, tautu un kultūru". Grāmatai savāktie materiāli nodoti izmantošanai arī Kerstena komitejai. LIC valde piedalījusies apspriedēs par Baltijas institūta radīšanu pie kādas amerikāņu universitātes. LIC valde aktīvi piedalījusies Armstronga sasauktajā atbrīvošanas konferencē un piedalījās arī šīs konferences turpinājumā 30. janvārī Vašingtonā. LIC aktīvi piedalījies visās pretkomūnistiskās demonstrācijās, kādas notikušas Ņujorkā. LIC cieši sadarbojies ar radniecīgām organizācijām, kuŗas aktīvi darbojas informācijas laukā, kā LNC, LN Fonds Zviedrijā, Latviešu nacionālā sardze Vācijā u. c.

Pilnsapulce nolemj uzņemt par LIC goda biedriem Latviešu nacionālā fonda priekšsēdi Andreju Egliti un Latviešu nacionālās sardzes priekšnieku Jūliju Braču. Šīs organizācijas sniegušas atbalstu Kerstena akcijā.

Jauno valdi ievēlēja šādā sastāvā: priekšsēdis A. Kalme, vicepriekšsēži Dr. T. Sanders, Dr. J. Skrundēns un A. Zvēriņš, sekretāri A. Freija un R. Ozols, kasieris Jūlijs Zakis, valdes loceklis speciāliem uzdevumiem Kalifornijā — A. Reins. Revīzijas komisijā ievēlēja A. Zemīti, V. Alpu un J. Princi.

VAI JŪS ZINĀT, KA...

. . . lielu nemieru sacēlusi ziņa, ka deputātam Salsbergam, kuŗš ir pārliecināts komūnists, piešķirta kronēšanas medaļa. Pats Salsbergs paskaidrojis, ka uzskatot medaļu kā atzinību tiem, kuŗus viņš pārstāv, nevis tieši pats sev. Pretējos uzskatos ir bijušie kaŗavīri, un „Ontario Civil Service War Veterans Association", kas sasauce protesta saukli, kuŗā izskanējusi noteikta doma, ka šāda medaļa dodama lojāliem pavalstniekiem, nevis komūnistiem, kuŗi grib valsti iznīcināt.

Šiem protestiem pievienojušies dažādu tautību pārstāvji, kā Ukraiņu kaŗa veterāni, Nacionālā Serbu līga, Ukraiņu komiteja Kanadā, Poļu prese u. c.

Nav šaubu, ka protestu vētra darīs lielas galvas sāpes valdības aprindās Otavā, un sevišķi rūgti pilieni būs jānorij medaļas piešķiršanas ierosinātājiem.

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

5. februārī māsu Gutbergu koncerts Kanadas Leģiona zālē, 22 College St.
7. februārī, pl. 5 p.p. TLB dāmu komiteja rīko I. Vīksnas pēcpusdienu ar sekojošu svētdienas pēcpusdienas tēju.
12. februārī Nakts Latīņu kvartālā.
13. februārī, plkst. 7.30 LSAK rīko Elfrīdas Karlsones Kukaines tautas dziesmu koncertu sv. Andreja baznīcā.
21. febr., plkst. 18.00 sv. Trīsvienības baznīcas zālē Emmas Znotiņas deklamāciju vakars par labu sv. Jāņa draudzes bērnu vasaras kolonijai.
26. februārī Vilibalda Drosmiņa karnevāls Poļu nacionālā zālē, Queen — —Dovercourt.
27. februārī, sestdien, plkst. 8,00 vak. sv. Andreja baznīcā, Toronto pirmās ev.-lut. draudzes kora gadskārtējais koncerts ar T. Ķeniņa kantātes „Kurzemes kareivim" pirmuzvedumu autora vadībā. Solisti: operdziedātāja H. Lūse un baritons P. Geistauts. Pie ērģelēm E. Ozola — Timermane.
21. martā, plkst. 19, Sv. Andreja baznīcā basa A. Piekalniņa koncerts.

CEĻA VĀRDI

Tas, kuŗš ar atziņām bagātu un nopietnu garu atbrīvojies no iedomības, no bezgaligiem gudrību augstumiem noraugās lejā uz muļķiem. Viņš noraugās ar smaidu uz piepūles pārņemto pūli, kā no kalna galotnes ielejā.

Dhammapadol

•

Mānekļīgi gulstas pāri cilvēkiem laiks, raudams līdzi dzīvības straumi. **Pindars**

•

Debesīs un virs zemes notiek daudz vairāk, nekā to pat sapņos varam iedomāties ar mūsu skolnieciskajām zināšanām. **Šekspīrs**

•

Nenozīmīgākajiem cilvēkiem jāatstāj illūzija, ka viņi ir līdzvērtīgi citiem. Tā ir vienīgā iespēja, ka viņi piedod mums mūsu pārākumu.

Benavente

‰ Unāms

ČERČILS UN STAĻINS

II

ČERČILS STAĻINA PRIVĀTDZĪVOKLĪ

Par Staļina privāto dzīvokli, kas atradies Kremlī un bijis savienots ar viņa dienesta un apspriežu telpām, daudz rakstīts dažādos izdevumos. Turpretim tas, ko raksta Čerčils (1951), ir pilnīgi pretējs daudzam agrāk rakstītam. Kad 15. augusta vakarā (1942), pēc vairāku dienu asām, nelaipnām un beidzot salāpītām sarunām, Čerčils ierodas pie Staļina Kremlī atvadīties, viņi veselu stundu pavada konvencionālās sarunās. Kad Čerčils pieceļas, lai atvadītos, Staļins pēkšņi šķietas draudzīgākā tonī kā iepriekšējās sarunās saka Čerčilam: „Jūs gribat dienai austot aizceļot. Kāpēc mēs nevarētu aiziet pie manis uz māju un iedzert kādu malku?" — „Tādai lietai es esmu vienmēr dabūjams," saka Čerčils. Un tad Staļins ved Čerčilu cauri daudzām pasāžām un telpām, kamēr viņi iznāk uz kādas klusas ielas Kremļa territorijā. Pa to apm. 200 metru kājām gājuši, viņi nonāk Staļina dzīvoklī.

„Staļins man to parādīja," saka Čerčils. „Tur bija četras vidēji lielas, vienkāršas, bet priekšzīmīgi iekārtotas telpas: viena ēdamistaba, viena darba istaba, viena guļamistaba un viena liela vannas istaba. Drīz pēc tam parādījās kāda veca saimniece un vēlāk kāda skaista sarkanmatīga meitene kas savu tēvu pienākuma apziņā noskūpstīja. Staļins uzlūkoja mani ar acu mirkšķinājumu, it kā gribēdams man, šķiet, teikt: „Redziet, arī mēs, boļševiki, pazīstam ģimenes dzīvi." Staļina meita uzklāja galdu un saimniece šo to uz tā uzlika. Mājas tēvs pa to laiku sāka atkorķēt pudeles, kuŗas pamazām pieauga par lielām baterijām. Tad viņš teica: „Vai mēs nevaram likt atnākt Molotovam? Viņš ir norūpējies par komunikātu. Mēs varētu to tagad uzmest. Molotovam ir kāda sevišķa īpašība: viņš prot dzert."

„Tagad es aptvēru," saka Čerčils, „ka mums priekšā stāv dineja. Es biju nodomājis atgriezties savā ierādītajā dzīvoklī, kur mani gaidīja poļu armijas komandieris ģenerālis Anderss. Tāpēc es norādīju manam jaunajam priekšzīmīgajam tulkam majoram Birzem telefoniski paziņot, ka es pēc pusnakts būšu atpakaļ. Tad ieradās Molotovs un kopā ar tulkiem mēs sēdāmies pie galda. Majors Birze dzīvoja kopš 20 gadiem Maskavā un stāvēja ar Staļinu ļoti labi. Kādu laiku viņi sarunājās tik dzīvi, ka es nemaz netiku pie vārda." Majors Birze, Staļina personiskais draugs, ko viņš piekomandējis par tulku Čerčilam, acīmredzot, ir bijis kāds latviešu komūnists Krievijā.

STAĻINS APĒD VESELU SIVĒNU

„Pie galda", saka Čerčils, „mēs sēdējām no 8.30 vakarā līdz 2.30 no rīta. Ēdiens bija šķietami improvizēts. Maltītes tika atkal un atkal celtas galdā. Mēs iestigām gaŗā maltīšu rindā, kā tas Krievijā ir parasts un nogaršojām daudzus izmeklētus vīnus. Molotovs rādīja sevi no laipnākās puses, un Staļins viņu bez žēlastības mudināja, lai dabūtu vajadzīgo tempu."

Plkst. 1 naktī Čerčila padomnieks Kedogens atnes komunikāta uzmetumu, ko viņi kopīgi izrediģē. Tad galdā tiek likts liels sivēns. Čerčils saka: „Līdz šim Staļins no visām maltītēm bija tikai nogaršojis, bet tagad, pusdivos no rīta, bija pienākusi viņa kārtējā ēšanas reize. Viņš uzaicināja mielastā piedalīties Kedogenu un kad es savu draugu atvainoju, nama tēvs viens pats metās virsū upurim. Kad viņš to bija pieveicis — apēdis lielo sivēnu, — viņš devās blakus istabā, lai noklausītos frontes ziņojumus, ko viņam vienmēr paziņoja pēc 2 no rīta. Kad pēc apm. 20. min. Staļins atgriezās, Čerčils paziņo, ka viņam ir dzīres jābeidz. „Manu galvu dauzīja kā āmuri, pie manis pavisam kaut kas neparasts," saka Čerčils.

10 MILJ. CILVĒKU UPURU.. MIERA LAIKĀ

Šai sešu stundu ilgajā dinejā starp Čerčilu un Staļinu notiek šāda saruna:

Čerčils: „Sakiet man, lūdzu, vai kaŗš jums sagādā tikpat lielas grūtības, kādas jums bija jāpārvar iekārtojot kollektīvās lauksaimniecības?"

Staļins: „Nē, nē. Lauksaimniecības kollektīvizācija prasīja briesmīgu cīņu."

Čerčils: „Es vienmēr esmu pieņēmis, ka tam vajadzēja jums sagādāt lielas rūpes, jo šinī gadījumā jums nebija darīšana ar dažiem 10 tūkstošiem aristokrātu vai lielgruntnieku, bet ar miljoniem mazo ļaužu."

Rokas paceļot, Staļins saka: „10 miljonu. Tas bija briesmīgi. 4 gadus man vajadzēja cīnīties, bet Krievijai tas bija vajadzīgs — zemi apstrādāt ar traktoriem. Tikai tā varēja novērst periodiskos bada gadus. Mums vajadzēja mūsu lauksaimniecību mēchanizēt. Bet kad mēs zemniekam devām traktorus, pēc pāris mēnešiem tie bija sabojāti. Tikai kollektīvas saimniecības ar mašīnu stacijām var ar traktoriem apieties. Mēs veltījām lielas pūles, lai to zemniekiem ieskaidrotu, bet bija bez nozīmes ar tiem diskutēt. Pēc tam, kad kādam zemniekam bija viss pateikts, kas jāsaka, viņš atbildēja, ka viņam jāiet mājās ar savu sievu un savu ganu aprunāties. Un kad viņš ar pēdējiem bija runājis, viņš parasti paskaidroja, ka nevēlas kollektīvu saimniecību un labāk atsakās arī no traktoriem."

Čerčils jautā: „Vai tie bija jūsu terminoloģijā t. s. kulaki?" — „Jā," atbild Staļins, šo vārdu neatkārtojot. Pēc ilgākas pauzes Staļins atkal saka: „Tas viss bija ļoti briesmīgi un grūti, bet nepieciešami."

Čerčils: „Kā tas viss norisinājās?"

Staļins: „Jā, beidzot daudzi piekrita iet ar mums kopā. Dažus izsūtīja uz Tomskas un Irkutskas provincēm un vēl tālāk uz ziemeļiem, kur viņiem deva zemi apstrādāšanai. Bet lielā masa bija ļoti neieredzēta un tika no kalpiem nonāvēta."

Kad Staļins to ir pateicis, iestājas ilga pauze. Tad viņš turpināja: „Mēs esam mūsu pārtikas vielu ražojumus ne tikai daudzuma ziņā kāpinājuši, bet pāri visām iespējām pacēluši arī to kvalitāti.

(Turpmāk nobeigums)

SAIMNIECISKAIS STĀVOKLIS ASV

ASV martā paredz 2.500.000 bezdarbnieku pašreizējo 2 milj. vietā. Bet arī šie skaitļi ASV tautsaimniecībā bažas vēl nerada, jo 1949. g. bezdarbnieku skaits bija 3,4 milj. bez kritiskām sekām. Grūtības sāktos, ja bezdarbnieku skaits pārsniegtu 4 milj.Jau tagad jārēķinās ar samazinātu darba nedēļu rūpniecībā, samazinot labi atalgotās virsstundas. Jau tagad darba nedēļa par —2 st. caurmērā īsāka nekā pag. gadā tai pašā laikā. Saimniecībai kritisks laikmets iestāsies, ja visur pārietu uz 40 st. darba nedēļu. Samazinātā izpeļņa ietekmēs pirktspējas. Janvārī pircēju izdevumi preču namos turas pat virs pag. gada janvāŗa līmeņa, samazinājušies vienīgi nomaksu pirkumi.

Tautsaimnieki ar interesi vēros ros nākošos divi mēnešus — ja preču apgrozījums uzrādīs pag. gada pavasaŗa rosmi, tas pierādīs, ka patērētāju baumu psiholoģija nav iebaidējusi. Auto rūpniecība gan samazināsies par trešdaļu. Bažas rada valdības īstenotā lauksaimniecisko ražojumu atbalstīšanas politika: pēdējās nedēļās valdībai bija jāuzpērk vairāk nekā 6 milj. mārc. sviesta, kamēr agrākās nedēļās tikai pāris tūkstoši mārciņu. Ja Kongress lauksaimniecības ražojumu atbalstīšanas politiku gribēs turpināt arī nāk. budžeta gadā, 400 milj. dol. ieplūdīs piensaimniecībā.

PROF. A. ANNUSA GODINĀŠANA ŅUJORKĀ

Latvieši iepazīstas ar viņa jaunāko darbu Kristus bēgļu laivā

Prof. Augusta Annusa glezna „Kristus bēgļu laivā" atzīmēja Ņujorkas latviešu draudzes namā veselu sienu, kad tā bija izstādīta publikas apskatei 23. janvārī. Kuplā skaitā sanākušie apmeklētāji pierādīja, ka latvieši trimdā ir atsaucīgi nopietniem kultūras sarīkojumiem. Latviešu nacionālā centra Ņujorkas nodaļa bija rīkojusi šo vakaru kā atzinības parādīšanu mūsu iecienītajam mākslinieka sakarā ar viņa neseno 60 gadu jubileju. Tas sagādāja Ņujorkas latviešu publikai iespēju iepazīties ar gleznotāja tikko nobeigto ievērojamo darbu, kas drīzumā ceļos uz Čikāgu, jo tas ir latviešu Miera draudzes īpašums.

Vakaru atklāja LNC Ņujorkas nodaļas vicepriekšsēdis Dr. J. Skrundēns. Prof. Dr. Jānis Siliņš nolasīja referātu par Annusu kā mākslinieku. Annuss pieder pie paaudzes, kas izkaroja brīvības cīņas. Tai raksturīgs ir satraukums un cīņas spars sākumā, tad vērojama nomierināšanās pēc gūtiem sasniegumiem.

Augusts Annuss dzimis 1893. g. 27. oktobrī Liepājā. Viņa vecāki bija ienākuši no laukiem un atnesuši līdzi lauku tradicijas un tautiskās mākslas priekšmetus, kuŗu ietekme vēlāk atspoguļojās Annusa gleznās. No otras puses, lielu iespaidu uz viņu atstājusi ostas dzīve ar savu nemieru un dārdoņu, kas arī atspoguļojas viņa darbos. 1913. g. Annuss dodas uz Kijevas mākslas skolu, bet 1915. g. jau ir Peterpilī, kur apmeklē Stiglica mākslas skolu. 1918. g. viņš atgriežas Latvijā un darbojas kā skolotājs un dekorātors Liepājā. Viņš apceļo Lejaskurzemi, lai iepazītos ar tautas tradicijām. Lai noslēgtu savu izglītību, viņš iestājas Latvijas Mākslas akadēmijā, kuŗu nobeidz 1926. g. Savas gleznas sācis izstādīt pie Neatkarīgiem māksliniekiem, vēlāk Sadarbā. Piedalījies visās latviešu mākslas izstādēs ārzemēs. Viņa darbi atrodas Latvijas un Zviedrijas muzejos. Arī Amerikas mākslinieku vārdnīcā ir minēts viņa vārds. Līdz pēdējam laikam Annuss bija mācības spēks Latvijas Mākslas akadēmijā.

Annusa mākslinieciskā pasaule iedalāma vairākos lokos. Vispirms te ir jāmin Kursas senatniskais skaistums un varoņu teiksmas. Šīs gleznas varētu nosaukt par slavas dziesmu veļu valstij. Nākošais loks ir ainas no dzīves, darbs un atpūta. Viņam ir daudz gleznu, kas attēlo ostas dzīvi, lauku darbu, zvejniekus. Annuss ir izveidojis savu latviešu sievietes ideāltipu. Tā ir smuidra, spēcīgi būvēta, tomēr gracioza un sievišķīga. Tā apvieno vitālu sparu un maigumu. Tā ir no Baltijas jūras putām radīta Afrodīte. Beidzot, svarīga vieta Annusa mākslā ir reliģiskiem motiviem. Šeit viņš pieslienas Rembranta tradicijai un tēlo Kristu, kas nācis no tautas, klusu un apgarotu.

Izstādē prof. Annuss pats sniedza paskaidrojumus par savu gleznu. Šo gleznu viņam pasūtinājis māc. Alfreds Sudars Miera draudzes vajadzībām. Māc. Sudars pats ir bēdzis laivā uz Zviedriju un tāpēc izvēlējies šo tematu altāŗa gleznai. Pie šīs gleznas mākslinieks strādājis visu savu brīvo laiku kopš marta mēneša. Tajā ir apvienots reālais ar pārlaicīgo. Laivā, kuŗai draud briesmas, atrodas vienkopus dažāda rakstura cilvēki. Visi šie raksturi ņemti no dzīves, vērojot latviešu cilvēkus. Tur ir māte ar bērnu rokās, kas it kā jautā: „Kur ir taisnība?" Latviešu koklētājs pie Jēzus kājām simbolizē tautas sirdsapziņu. Vīrs pie stūres ir norūdīts zvejnieks, kas skatās uz Pestītāju un droši vada laivu pāri devītā viļņa barjērām. Tur ir sieviete, kas nebaidās cīņas un palīdz airēt. Tur ir ideālisti un fantasti, kādus mēs varējām sastapt katrā nometnē. Cits ir pilnīgi neaktīvs un padevies izmisumam. „Šeit ir spēka vīrs no Rudbāržiem, kas nemācēja iegūt sieviešu simpatijās, bet šeit, briesmu brīdī, sieviete tam piekļaujas aizsardzību meklēdama". Jēzus tur nav tikai svētības devējs, bet pats nāk talkā, palīdz cilvēkiem.

Glezna ir trejskaldņa (tripticha) veidā. Kreisajā pusē ir baigā pagātne. Tumšos ūdeņus sabango viesuļvētra, krastā paliek degošā pilsēta. Labajā pusē ir nākotne, kuŗu simbolizē lēcošā saule, kas vēl ir it kā aizplīvurota. Šeit dominē gaiši toņi. „Tie bija mani vadmotīvi, strādājot pie gleznas," nobeidz mākslinieks.

Koncerta programmā uzstājās dziedātāja Izolde Pulciņa-Baumane pie klavierēm Rita Pētersone, un arpiste Maiga Millere - Grasmane.

Pēc tam sapulcējušies pakavējās pie atspirdzinājuma galdiem. Jubilāru vēl sveicināja prāv. J. Kuļlitis, prof. P. Starcs, LNC valdes priekšsēdis J. Vinters, K. Skapars. Latvijas Mākslas akadēmijas pēdējā kursa audzēkņu vārdā ziedus pasniedza A. Auzere. Viesi ar interesi apskatīja kādu katalogu, kas izdots 1939. g. Parīzē sakarā ar tur notikušo latviešu mākslas izstādi. Šis katalogs atrasts Bostonā vecu grāmatu veikalā. Katalogs satur atzīmes angļu valodā, kuŗas acīmredzot ierakstījis kataloga bij. īpašnieks — mākslas pazinējs, kas apmeklējis latviešu izstādi Parīzē. Pie Annusa darbiem atrodama atzīme: „Ļoti oriģināli, izcils mākslinieks." Prof. Annuss bija šīs izstādes rīcības komitejā.

Zīverta Meli meklē meli Ņujorkā

Apdāvinādams mūs ar vienu vai divi lugām ik gadus, Zīverts nevar izvairīties no situāciju un raksturu atkārtošanas. „Meli meklē meli", kas ir Zīverta trīsdesmitā, un reizē 50. g. jubilejas luga, komponēta Zīverta iemīļotajā laulības trijstūŗa situācijā, un tajā darbojas neuzticīgā un melīgā sieva, izdarīgais spekulants un jaunbagātnieks, un naīvais, neirastēniskais ideālists. Jauns tikai tas, ka ceturtā persona (kas ir arī darbības pavedienu saistītāja un dažkārt apspēptā darbības virzītāja) šoreiz ir sieviete. Ne jau katrreiz atkārtojumi pelna pārmetumus, jo taisni variācijās tēma var sasniegt spožāko atrisinājumu vai — izvērsties savā pretstatā un kļūt kaut kas pilnīgi jauns. Lugas jēga kļūst problēmātiska situācijas un risinājuma pretrunas dēļ.

Kāds vīrs kaŗa jūklī pazudis bez vēsts un atgriežas brīvajā pasaulē tikai pēc gadiem. Viņš dzen pēdas savai sievai un pēc deviņiem gadiem to sastop. Viņa pa tam apprecējusies otrreiz ar kādu trimdas jaunbagātnieku, bet laulība ir bez dvēseliskām saitēm. Ceturtā persona ir abu irniece, kam mēģina tuvoties arī jaunais vīrs, bet kuŗai pašai iepatīkas vecais. Ilgus gadus šķirtie, „kas reiz viens otram bijuši viss", liekas viens otru atraduši no jauna. Sieva gribētu atgriezties pie pirmā vīra, bet bailēs no nabadzības, trūkuma un — juridiskiem sarežģījumiem, paliek pie otrā. Ilggadīgais sievas meklētājs samierinās ar apakšīrnieci, jo — viņam kā zīmētājam vajadzīgs modelis.

Situācija ir iespējama. Tādi konflikti trimdā nav retums un skatītāju vairumam vismaz daļēji tuvi un aktuāli. Situācija ir traģiska. Bet autors to risina komēdijas garā, liekot personām bez pauzēm apsaudīties saprātīgām replikām, vīt viens otram cilpas un tirgoties ar dvēseļu un atmiņu svētumiem.

— Eksperiments nav izdevies. Risinot darbību pretēji situācijas iedabai, sairst raksturi. Neviena persona vairs nav ticama. Iespējamākais ir materiālists Murķelis, kam vienīgajam konflikts nav traģisks. Alkoholiķis, kas pievāc pirmo ceļā pagadījušos sievieti, nevar būt fantasts — pirmās mīlestības deviņgadu meklētājs. Ērtību un greznības naškei nekā nevarēja nozīmēt sen sarautās dvēseļu saites un nemaz nevarēja rasties impulss atgriezties pie aizmirstā pirmā vīra. Nav radies pat pārsteiguma efekts, jo pāreju no traģiskā uz komisko autors neizdara redzami, viss jau no sākuma risināts pavirši, un skatītājs nemaz netiek līdz situācijas traģisma atskārtai.

Autors būs gribējis rādīt, ka trimdas sabiedrībā sabrukušas un izirušas visas vērtības, gribējis pasmīnēt par to un parādīt, ka trimdinieks ir tikai nožēlojams. Autors nevienu neapsūdz. Un neliekas, ka viņš būtu gribējis rādīt, kādiem mums nevajadzētu būt. Notikumi, kas izārdījuši cilvēciskās saites un degradējuši cilvēkus pašus, nav bijuši atkarīgi no viņu izšķiršanās. „Vēl varētu domāt, ka vainīgs ir liktenis, bet tam uzvelt atbildību mums neļājas tāpēc, ka viņa nav" (Murķelis centrālajā monologā).

Uzticēdams šoreiz galveno domu pateikšanu personai ko lugas sākumā centies pārspīlēti karikēt, autors atklāj pretrunas, kādās luga iespiesta. Patiesībā situāciju daudzmaz saprot un izmanto tikai Murķelis. Bet autors nevar ar to samierināties. Viņš uzsver kaut kādas garīgas vērtības (īstenībā: emocionālas un aistētiskas), tomēr tās atkal tūlīt parāda, ka illuzoriskas. Autorā pašā notiek vispārīga vērtību sabrukšana, ar ko viņš gan vēl nedroši cīnās, bet nespēj vairs saglabāt pat tik daudz, lai pietiktu lugas jēgpilnai uzbūvei. Deklarātīvais žests lugas nobeigumā (bēgulis un sievas meklētājs atgriežas mākslinieka darbā kā vienīgajā vērtību radītājā) nevienu nevar pārliecināt, jo no darbības neizaug.

Autora paša izmisīgo cīņu ar vērtību zušanu luga neatklāj, atstāj „starp rindām", tādēļ skatītājam nekas neliekas ne traģisks, ne komisks, ne nožēlojams, tikai aplams un bezjēdzīgs.

Ir liels jautājums, vai kāds režisors spēs šo lugu padarīt skatuviski. Ja ievēro, ka autors lugu nosaucis par „skatuves spēli", laikam pats atzīdams, ka tā palikusi uzmetuma pakāpē, tad tas varētu būt arī mājiens sacerējumu inscenēt kā ļoti brīvu un teātrālu spēli, nevis reālisma garā. Tad aktieŗu spēlei būtu jābūt ļoti stīvai, lai pasvītrotu lugas shēmatismu, lai atklātu, ka raksturi nav reāli, bet tikai simboli autora līdz galam neizdomātām domām, ka autors tās bīda patvaļīgi un tikai pats sev jautā, nerazdams atbildes. Atsegtos lugas iekšējas pretrunas,tā kļūtu nereāli spokaina ar vieglo repliku rotaļu traģiskajā situācijā, un varbūt rosinātu pārdomām un pārdzīvojumam. Jo tā situācija, kuŗā mēs visi atrodamies, taču arī ir kādu melu režģis, no kuŗa mēs velti meklējam izeju 9 gadus . . .

ALT Bostonas ansamblis, kuŗa inscenējumā lugu redzējām Ņujorkā šā gada janvārī, turpretim to bija uztvēris naīvi reālistiski, mēģinādams neiespējamos raksturos ieliet pārāk daudz vitālu emociju. Režisors Valfrīds Streips, kas pats uzņēmies arī Pliksala lomu, sabojāja visvairāk. Pretēji autora tekstam, kas rāda Pliksalu ironiski žultainu, Streips to bija pārvērtis emocionālā, skaļā jūsmotājā ar neapvaldītām kustībām. Streipa Pliksals pirms katras replikas pārskrēja vismaz pusskatuves vai apgriezās krēslā par 180 grādiem. Reizē ar to bija bijis jāpacel pārējo personu skaļums un kustīgums, tādēļ pazuda laba daļa teksta vērtību, nevarēja vairs parādīties niansējumi, neizcēlās pārejas un pretstati. Vietas, kuŗās pats autors licis runāt ar žestiem un kustībām, nepanāca vairs nekāda iespaida. Daudz maz skatuves miera bija saglabājusi Ance Rozīte (Anna), un autora iecerēto Murķeļa tēlu mazāk sabojāja Reinis Birzgalis. Martai Salai neizdevās atdzīvināt Kaju (autora iecerē ļoti virspusīgs, bet gandrīz neticamu pārmaiņu spējīgs temperaments). Inscenējums bija ļoti paviršs, daudzas vietas neizstrādātas vai kļūdainas kādu misēkļu dēļ. Grims rādīja Pliksalu apm. 50 g. vecumā (jo nesadegrīgāk ar viņa jauneklīgo kustīgumu), teksts liek domāt, ka viņam nevarētu būt vairāk par 35;; tāpat bija ar Annu. Gadījās, ka Annai jāsaka: „Un jūs tik vienaldzīgi turpat sēžat", kad Pliksals ļoti nemierīgi grozās; gadījās, ka Pliksalam, kavējoties ar Kaju tālu dienu atmiņās, jāčukst: „Un Bastejkalnā ziedēja liepas", bet viņš to izkliedz pret zāli, izsviezdams roku pilnā mājienā. Autora nosacītā Kajas „noblā" galvas pamājiena pietrūka (tas bija ainas noslēgumā nepieciešams), toties bija iekārtota plata Murķeļa paklanīšanās.

Bet, noraidot inscenējumu kā paviršu un neidevušos, paliek neatbildēts jautājums, vai šis Zīverta darbs vispār skatuvei piemērots. Meli neatrada meli . . .

Vitauts Kalve

MŪSU LASĪTĀJIEM
Ar nākošo numuru sāksim iespiest
AĪDAS NIEDRAS
ROMĀNA
PIRMĀ REPUBLIKA
PIRMO DAĻU —
Odzes zem papēžiem

Aiz DZELZS priekškara

JAUNAJIEM VAGARIEM LIELA VARA

Krievu komūnistiem, kas nesen tika norīkoti kolchozu vadītāju darbā, dota liela vara rīkoties arī Mašīnu - traktoru stacijās. Līdz šim gan partija savu darbu esot pakāpeniski uzlabojusi, bet tas esot par daudz maz. „Cīņa" šajā sakarā raksta: „Partijas organizācijām jāsauc pie stingras partijas atbildības tie direktori, galvenie inženieŗi un darbnīcu vadītāji, kas traktoru remontu ieskata par formālu lietu un kas nerūpējas par remonta kvalitāti." Ko nozīmē saukšana pie „stingras atbildības", to mēs saprotam. Šāda vara dota jaunajiem vagariem.

Šiem jaunajiem vagariem par rokas puišiem savukārt norīkoti komjaunieši. „Sov. Molodjož" nesen savā ievadrakstā norādīja, ka kolchoznieku sapulcēs komjaunieši nedrīkst palikt „viesi", bet tiem „drosmīgi jāsauc vārdā kolchoza darbības trūkumi." No šī raksta konstatējams, ka latviešu kolchoznieki nievājoši izsakās par uzspiesto kukuruzas audzēšanu Latvijā. Rakstā norādīts, ka komjauniešiem „jādod vajadzīgais pretspars un jāņem kukurūzas audzēšana savās rokās."

ATKAL VĒLĒS

14. martā arī okupētajā Latvijā (kā tas ir visā Pad. Sav-bā) notiks PSRS Augstākās padomes „vēlēšanas". Kā tas paredzēts padomijas praksē, jau tagad iesākta kompartijas izraudzīto kandidātu pieteikšana. Tautību padomē līdz 17. janvārim bija pieteikti šādi „kandidāti": Olga Likuma - Leljaskalne, Zin. akad. prezidents Peive, Rīgas pilsētas kompartijas sekr. Apinis, kompartijas propagandas un aģitācijas nod. vadītājs Avotiņš, rakstn. Anna Brodele, cūkkope Milda Fridrichsone (no Cēsu raj.), inženieris Volts (strādā Rīgas vagonu rūpnīcā). Okupētā Latvija iedalīta septiņos Sav. padomes un divdesmit piecos Tautību padomes vēlēšanu iecirkņos. Dažas ziņas stāsta par aģitācijas pirmajām sapulcēm.

VILKI LATVIJĀ

Jau agrāk ziņas no okupētās Latvijas vēstīja par vilku bariem, kas no kaŗa laika izpostītajiem Krievijas apgabaliem saplūduši Latvijā. Šo ziņu papildina radiofona 16. janvāŗa informācija krievu valodā, ka „lielas mednieku grupas" izbraukušas uz Skrundas, Saldus u. c. mežu rajoniem vilku medībās. Atzīmēts, ka 17. janvārī vilku medības paredzētas Kabilē, Dalbē, Allažos un „daudzās citās vietās". Būtu gan drīzāk medījami īstie vilki, kas aprij latviešu zemnieku agrāk sakrātās un kaŗa laikos pasargātās vērtības.

JAUNS PROPAGANDAS TRIKS

15. janvārī radiofonā nolasīja kāda Aleksējeva rakstu par vēlēšanām Rietumvācijā. Rakstā teikts: „Pilnīgi saprotams, ka vēlēšanas ārvalstu uzraudzībā nevar saukt par brīvām." Tad jau vēl trakāki bija Latvijā 1940. gadā, kad vēlēšanas notika nevis ārvalstu uzraudzībā, bet vienas ārvalsts diktātā.

KOMJAUNIEŠU KONGRESS RĪGĀ

Janvāŗa vidū, kā agrāk bija paziņots, sasauca okupētās Latvijas komjaunatnes kongresu. Tā prezidijā ievēlēti 43 cilvēki, to starpā latviešu komūnistu dižvīrs Kalnbērziņš un krievu armijas virspavēlnieks Baltijas telpā —Bagramjans. Raksturīgi, ka šis pats Bagramjans nepiedalījās 1. maija parādē, kā tas bija noticis agrāk. Nu viņš atkal uzpeldējis par jaunu.

M. Liepiņa LIEPSALU LAUDIS

Romāns

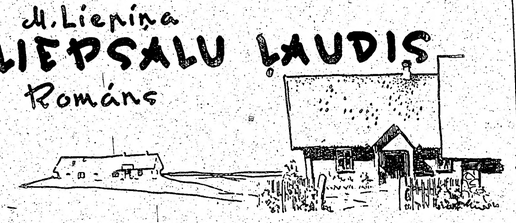

19. turpinājums.

Tad piecēlās vecais Kaneps, goda vīrs un Gobas atbalstītājs visās lietās, un dedzīgi iesāka savu runu:

„Nē, mēs nemaz nepieņemam jūsu atteikšanos tas nekad nedrīkst notikt! Jūs nevarat mūs kā bērnus pamest, jo vēl nav nolīdzināti mūsu ceļi, pa kuŗiem mums turpmāk būs jāstaigā, mēs vēl daudz kā neapzināmies un neaptveram, kādā virzienā būtu labāk darboties. Mēs vēl daudzreiz it kā pa tumsu grābstāmies un neredzam izejas. Jūs esat tik daudz laba darījis pagastam, pagasta saimniecība ievirzīta pareizās sliedēs, un tagad pēc visa šā sūrā darba jūs gribat mūs atstāt, gribat aiziet. Nē, tas nedrīkst notikt. Jel paraugieties pa logu ap šo skaisto dārzu, uz šiem košiem kokiem, kas tagad grezno mūsu pagastmāju, vai to visu jūs varat atstāt ar mierīgu sirdi kā nebijušu? Nē, nē, jums noteikti jāpaliek savā vecā vietā. Tagad jums te būs daudz vieglāk kā agrāk."

„Es nemeklēju un arī uz priekšu nemeklēšu vieglumus, ikviena latvieša pienākums mūsu nebrīvības laikos ir grūti strādāt un veltīt visus garīgos un fiziskos spēkus lielam darbam, lai mēs beidzot iecīnītu pienācīgu un cienīgu vietu sveštautiešu vidū, jo viņi labprāt mūs redzētu kā muļķus un samaltus»

Bet tagad vēlreiz uzklausiet mani, varbūt jums mani aizrādījumi liksies pārsmalcināti, nevajadzīgi, varbūt mana taisnošanās izliksies pat nepamatota, bet, diemžēl, es citādi nevaru rīkoties. Pēc visiem smagiem pārdzīvojumiem, kas man nācās izciest, pēc visiem netaisniem apvainojumiem, kas mani tik rūgti skāra . . ." te istabā ieviesās tāds kapa klusums, ka pat elpas vilcienus varēja sadzirdēt no visu šo apklusušo vīru krūtīm. „Pēc daudzu neuzticības, kas mani tik ļoti sāpināja, pēc nelaika Grauda nesaudzīgiem atklājumiem, es nepazinos, ka es varu tikpat labi velkt savus pienākumus kā līdz šim, es neapzinos, ka es būšu tikpat taisns un iecietīgs pret visiem. Kāds es mēģināju būt līdz šim, un tāpēc mana atteikšanās nav vis nekāds neapdomāts, nikīgs solis, bet apsvērts, daudzu negulētu nakšu nobriedis lēmums. Ticiet man, šī atteikšanās man nenākas viegli, jo es savu darbu esmu iemīļojis, ielicis tajā daudz sirsnības, bet, kā jau teicu, šīs ciešanas bija pārāk pazemojošas, un tāpēc es negribu, ka sakarā ar vienu, otru pagasta cilvēku man atkal nāktos uzplēst vēl nesadzijušas brūces, un to es nevēlos, tāpēc esmu galīgi izlēmis šai darbā vairs nepalikt."

Te nu jūtu saspīlējums un izmisīga neapmierinātība sasniedza runas vīros augstāko pakāpi, un viens otrs, apzinādamies vainu pret Gobu, apjuka, nezināja, ko teikt, kā būt, kā mudināt viņu palikt, bet visiem jau bija skaidrs, ka Goba nekad nemētājas tukšiem, liekiem vārdiem, ka viņa lēmums ir galīgs un lūgšanās te vairs nav.

Tā beidzās šī liktenīgā sapulce, uz kuŗu visi bija ieradušies tik droši, tik jautri pacilāti. Skumju prātu tie devās mājup, daudzi pat atteicās no domātā alus kausa.

Kad visi bija aizbraukuši un Goba iegāja istabā, Ieviņa pavirši ieteicās:

„Tātad atkal paliekam uz četriem gadiem . . ."

„Nē, Ieviņ."

„Nē?" gandrīz vai iekliedzās Ieviņa, „tevi nelevēlēja?"

„Ievēlēja gan, bet es pats atteicos."

„Tu pats atteicies? Bet kādēļ?"

„Vai tu, Ieviņ, pati to nevari aptvert? Tu taču saproti, ka pēc visiem šiem pārdzīvojumiem man nebūtu viegli atrasties viņu priekšgalā, es vienkārši to nevaru, varbūt atkal pēc kāda laika es to spētu, bet tagad ne. Viss tas man atgādinātu pārdzīvoto, viss tas mani nomāktu un atvēsinātu pret laudīm, kuŗiem es esmu vēlējis tikai labu, tik daudz viņu labā ziedojis savus spēkus — un ko viņi man ir devuši pretim? Vai vēl dziļāk ir varēts kādu ievainot? Tev, Ieviņ, gan vislabāk vajadzēja to saprast un neņemt man jaunā manu atteikšanos. Es zinu, cik tev šī vietiņa ir mīļa un iekopta, es zinu, cik tuvs tavai sirdij ir tavs skaistais puķu dārzs, tavs lepnums un tāpat arī visa šī apkārtne, pie kuŗas tu esi pieradusi . . .'

„Es tevi saprotu, bet kāpēc tu man ne vārda agrāk par to neminēji, vai mani tu neatzīsti vairs cienīgu uzklausīt tavus nodomus un lēmumus, tas mani gaužām sāpina."

„Ak, piedod man! Kā tu kaut ko vispār tā vari iedomāties? Varbūt es esmu bijis netaisns pret tevi, bet es iedomājos, ja es tev iepriekš būtu pateicis, tu mēģinātu mani atrunāt un varbūt es kļūtu vājš un piekāptos, jo tu zini, cik es karsti tevi mīlu, bet šoreiz manam lēmumam vajadzēja būt negrozāmam. Vai tagad tu man vari piedot?"

„Ja tu mani pārliecinātu, vai es tevi kādreiz esmu vedinājusi uz nepareiza vai maldīga ceļa?"

„Nē, Ieviņ, nekad. Tu vienmēr esi mani atbalstījusi un stiprinājusi, bet šoreiz es domāju, ka tā mana atteikšanās man būtu vieglāk izdarāma. Tu taču labi zini, cik man pašam ir grūti aiziet no šejienes, kur ieguldīti dvīpadsmit, varbūt, tie labākie mūsu mūža gadi."

„Varbūt tu esi pareizi darījis, man par to iepriekš nesakot, bet ko tad tu esi izlēmis tagad darīt? Kur pieņemt jaunu vietu?"

„Nekur pagaidām . . . es iešu, mēs iesim uz V. pagastu, un es saimniekošu savās mājās, kuŗas tēvs man novēlēja. Protams, mājas, kā jau tu pati zini, ir nolaistas un neatrodas arī skaistā vietā. Mums vajadzēs grūti strādāt, bet tu jau zini, es darba nebaidos, tāpat arī tu, bez tam tas ir mans svēts pienākums iet turp un uzkopt tēva mājas."

„Prom no šejienes, tādu gaisa gabalu, prom no mātes, māsām, brāļa, prom no šejienes, kur esmu dzimusi un augusi . . ., ak, kā es izcietīšu!" un viņa sāka tik žēli raudāt, ka Kārlim sirds sažņaudzās, un viņš nezināja, ko teikt, kā micināt Ieviņu.

„Jā, bet ko tad lai mēs uzsākam, ja tu negribi turp iet? Mums taču jādomā par bērniem,kā mēs tos varam izskolot, tad saki jel, kāds būtu tavs nodoms?"

„Elza pavasarī aizies no Liepsalām, māte ir veca, nespēj vairs saimniekot, kad tu aizbrauksi, viņa būs ļoti nelaimīga, iesim saimniekot Liepsalās. Enerģiski rīkojoties, mēs tur neizputēsim, un varbūt pat varēsim ar laiku tās iepirkt."

Goba aiz brīnumiem nezināja pat ko atbildēt. Viņš zināja, ka mājas valdniece tomēr būs Tauriņa kundze, ar savu valdonīgo, diezgan neiecietīgo dabu, tāpēc viņš ne labprāt gribēja turp iet.

Ieviņa, it kā viņa domas uzminējusi, runāja caur asarām:

„Māte sen man par to ir mīnējusi, viņa daudzreiz izteikusies, ka, Liepsalās strādājot, mēs gūšot vairāk kā šeit, varēšot vieglāk arī bērnus izskolot, Liepsalās lielāka ročība . . . un, es domāju, viņai taisnība."

Tad viņi abi ilgi un gari pārrunāja šo jautājumu, līdz beidzot Goba piekāpās un nolēma savas tēva mājas izrentēt brālim un pavasari pāriet dzīvot Liepsalās. Ieviņa un bērni par šo lēmumu bija svētlaimīgi.

Pirmās daļas beigas

INGRIDAS un KARINAS GŪTBERGU

KONCERTS

DIVĀM KLAVIERĒM

PIEKTDIEN, 5. FEBRUĀRĪ, PLKST. 19.30 KANADAS LEĢIONA ZĀLĒ, 22 COLLEGE ST. TORONTO

Ieejas maksa: 1. vietā $2.00, 2. vietā — $1.50. Skolēniem un studentiem puscena. Biļetes iepriekšpārdošanā LA birojā, 123 Huron St.

PĒC KONCERTA BALLE

ATSPIRDZINĀJUMI UN DEJU MŪZIKA Ieejas maksa $0.75

Apmeklēt laipni lūdz DAUGAVAS VANAGU TORONTO NODAĻA

REALTOR

J. J. ELLIS

383 RONCESVALLES AVE, TORONTO

5 nekustamo īpašumu biroji jums dod iespēju iegādāties īpašumu jebkurā pilsētas daļā ar katram piemērotu iemaksu. Mūsu latviešu aģenti:

LA 8000

V. LIEPIŅŠ
Tel. mājās LL 6170
E. HENIŠS
Tel. mājās JU 1046
E. ŠTEINHARDS
Tel. mājās LA 4028

OL 6321

Sniedz jums nesaistīgu informāciju un sagādā aizdevumus līdz $3.000 par 3% gadā visīsākā laikā. Pārliecinieties paši

Cross Road Country

LATVIA

Cena brošētam $9.80, iesietam $12.50

Apgāds ļoti pateicas sūtnim K. Zariņam, bīskapam J. Rancānam, prof. K. Kundziņam, prof. J. Primanim un visiem par atzinīgiem vārdiem lielajai latviešu grāmatai.

Pa 4 eks. katrs jau nopircuši:

Dr. J. Kuplis, N. Dak., A. Balodis, Fila. Pa., prof. J. Primanis, Pitsb. Pa., māc. Ed. Pavasars, Hamiltonā, Ont. un M. Grīns, Youngstown, O.

Tājat visiem trijniekiem, pārniekiem un ats. pasūtinātājiem sirsnīgs jo sirsnīgs apgāda paldies par atsaucību lielajam darbam

LATVJU GRĀMATA

P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

VĀCIJĀ IESPIEŠANĀ IR

ARNOLDA ŠIŅĶA GRĀMATA

KURZEMES CIETOKSNIS

kur jūs plašā vērienā varēsit lasīt par 19. divīzijas cīņām Vidzemē, Zemgalē un galvenokārt Kurzemē.

Grāmata plašā skatījumā aptver mūsu dzimtenes likteņus Otrā pasaules karā. Tur jūs sastapsit pazīstamas vietas, savus cīņu biedrus un paši sevi, kas visi gāja nesaudzīgajā cīņā par Māti Latviju.

FINE BRITISH WOOLLENS

Ar šo paziņojam drēbniekiem, kas gatavo apģērbus pēc mēra un uz pasūtinājumu, ka viņu klienti ļoti priecāsies par britu vilnas audumiem, kas mums ir krājumā lielā izvēlē, un atziti par labāko materiālu uzvalkiem, sporta uzvalkiem un mēteļiem

LOWE, DONALD (CANADA) LTD.

615 WEST HASTINGS ST.
VANCOUVER, B.C.
MArine 2019

104 ADELAIDE ST., W.
TORONTO, ONT.
EMpire 6-7986

LABĀKĀS VILNAS DRĀNAS PASAULĒ

NAMSAIMNIEKI!

Nodrošiniet sevi ar oglēm, piepildot apcirkņus par

PAZEMINĀTĀM CENĀM

un uz jums izdevīgiem

EARLSCOURT FUELS

firmas maksāšanas noteikumiem.

Ar mazu iemaksu — maksāšanas termiņi sadalīti 9 mēnešos.

Krājumā visu šķirņu ogles- ieskaitot slaveno Reading Antracite

UZSTĀDAM EĻĻAS APKURES IERICES UZ NOMAKSU un NOSLĒDZAM EĻĻAS PIEGĀDES LĪGUMUS NĀK. SEZONAI

Pasūtinājumus pieņem un tuvāku informāciju latviešu valodā sniedz pārstāvis

K. JANDAVS

no pl. 7 rītā līdz 2 dienā, tel. LY 4532

Vakarā no plkst. 6 — 10, tel. MU 2554

ŽĀVĒTUS

ZUŠUS

Sākot ar 10 marc., izsūtu uz visām ASV un Kanadas vietām. Lūdzu Jūsu pasūtinājumus

A. ROZE

10 Widmer St., Toronto

Latviešu dāmas! Eiropas frizdere

KAPSI'S HAIR STYLING

113 MAC PHERSON AV.

Starp Yonge St. un Avenue Rd

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. KI 4585

runā vāciski, krieviski un sviedriski

IZĪRĒJAMS labs mēbelēts dzīvoklis (2 ist. un virtuve), Parliament un Vincester rajonā. Bērni vēlami. Tel. KI 6849, Toronto. (165)

SPORTS

DV TORONTO UZVAR HAMILTONAS SPARTU

23. janvārī Hamiltonā notika latviešu meistarības spēle starp DV Hamiltonas Spartas un DV Toronto basketbola vienībām. Basketbola spēle beidzās 71 — 60 DV Toronto vienības labā. Hamiltonas vienībā spēlēja un šādu punktu skaitu guva: Zutis — 4, Bulte — 5, Spricenieks — 10, Kuncāns — 19,, Žulps — 10, Tērauds — 0, Treimanis — 7, Lakševics — 5. Toronto vienībā — Richters Jānis 12, Miezītis — 31, Litaunieks — 10, Richters Andrejs — 10, Ozoliņš — 4, Silders — 2, Kadiķis — 1, Bulmanis — 1.

LATVISKUS VĀRDUS MŪSU SPORTA KOPĀM

Auseklis, Daina, Daugava, Spīdola, Venta. Ar šādiem lepniem latviskiem vārdiem mūsu sporta presē reprezentējas Austrālijas latviešu sporta vienības, kamēr mūsu Kanadas sportisti vairāk izvēlējušies klubu nosaukumus (TLSK, MLSK, Y klubs), kas, šķiet, tikai paplašina mūsu plašo „saīsinājumu leksikonu".

Austrālieši nerāda priekšzīmi latviskos sporta kopu nosaukumos vien, bet arī savas sporta organizācijas uzbūvē un sasniegumos. Ziemassvētku brīvlaikā notikušā Austrālijas latviešu sporta kongresā par Austrālijas latviešu sporta dzīves vadītāju atkārtoti ievēlēja Jāni Riņģi, kas modri savā sargvietā par latviešu sportu stāvējis jau no Austrālijas latviešu sporta apvienības dibināšanas dienas.

Austrālijā pašreiz viesojas arī slavenā Harlemas Globetrotteru basketbola vienība. Kad pret to spēlēja Austrālijas izlases vienība, pēdējās pamatsastāvā bija četri latvieši.

Dr. D. ŠAMU

Pieņem slimniekus
316 St. CLAIR Ave, W,
pie Spadina Rd.
Diplomēts iekšķigās un ādas slimībās
Tel. MI 8669

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar modernu virtuvi otrā stāvā, uz vēlēšanos garāža. LO 8073, Toronto. (167)

IZĪRĒJAMA liela mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām 2 personām. Gerrard — Queen rajonā. GL 3949, Toronto. (164)

IZĪRĒJAMA atsevišķa mēbelēta istaba Broadview — Gerrard rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. Tel. GL 0613, Toronto (163)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANIT OL 1403, Toronto

SĀKUSIES VOLEJBOLA MEISTARĪBA

Spēles uzsākusi Toronto sieviešu volejbola līga, kurā šogad piedalās 2 igauņu YWCA's vienības, Kalev, Ukraina un TLSK arī ar divām vienībām. Līgas uzvarētājs cīnīsies dēļ Ontario meistargoda un Ontario meistars sacentīsies ar Kvebekas apgabala labāko vienību Kanadas meistarvienības nosaukuma izcīņā.

Spēles ievadīja abu TLSK vienību sastapšanās, kas beidzās 15:7, 15:12 ar I. vienības uzvaru. Vienībās spēlēja: I — Kirša, Ādmine, Kāpostiņa, Apine, Ozoliņa un Lazda. II — Brasliņa, Viškere, Tora, Jirgensone, Janševska, Bencone.

DIVAS UZVARAS DIVOS GADOS

Kādreiz jāsamierinās ar zaudējumiem vien. Bet par to neskumst TLSK basketbolistes, kuras, piedaloties Toronto sieviešu līgas spēlēs, vienmēr palikušas zaudētāju lomā. Kanadiešu sieviešu basketbols šodien vēl stāv uz daudz augstāka līmeņa kā mūsējais un izpaužās visai vīrišķīgā spēles veidā un techniskā pārākumā. Tomēr pret vienu no līgas spēcīgākām vienībām TLSK guva pavisam necerētu uzvaru — pretiniecēm neieradās pilna vienība un tām piešķira zaudējumu. Vienīgo uzvaru cīņā TLSK līdz šim guvusi pret Montreālas LSK vienību.

*

Intermediate vīriešu līgas B grupā piedalās TLSK vīriešu piecnieks, kas pag. nedēļā skaistā cīņā ar 65:51 pārspēja Bathurst Height vienību.

TLSK II virknējums ar mainīgām sekmēm cīnās baznīcu līgā, aizstāvot Sv. Andreja baznīcas krāsas.

TRIMDAS SPORTS

Pašu sportistu ierosmē radās latviešu sporta laikraksts Trimdas Sports, kas, ieiedams savā trešajā darbības gadā, ir vienīgais latviešu sporta dzīves laikraksts brīvajā pasaulē. Laikraksta līdzstrādnieku rindās atrodami mūsu piedzīvojušākie sporta žurnālisti ar Arnoldu Šmitu priekšgalā un laikrakstā sniegtās ziņas aptver mūsu un pasaules sporta ievērojamākos notikumus visā pasaulē, kā arī sniedz interesantu lasāmvielu visiem sporta cienītājiem. Trimdas Sportu izdod Latviešu sporta apvienība Kanadā un tas iznāk 2 reizes mēnesī. Interesenti paraugeksemplārus var pieprasīt, rakstot red. G. Gubiņam, 501 St. Clarens Ave, Toronto 4.

A. LĪDACIS PIEDALĀS TORONTO MEISTARĪBĀ

Toronto šacha meistarībā ātrspēlē piedalījās arī šachists A. Līdacis, kas ierindojās tabulas augšgalā.

E. VOLS ZAUDĒ

Aizvadītā nedēļā lielākais sporta notikums Toronto bija kanadiešu boksētāja Erla Vola (Wall) cīņa pret losandželosieti Tomiju Harisonu. 23 g. vecais Harisons 10 gājienu cīņā panāca pārliecinošu punktu uzvaru. Pirms cīņas kanadiešu smagsvaru boksa lietpratēji vērtēja kā 2 : 1 uzvaras favoritu, bet Harisona ātrums to noveda zaudētāja lomā. Līdzšinējās 32 cīņās Harisons panācis 22 uzvaras, bet Vola panākumu kontā ir 27 uzvaras 34 cīņās, pie tam 25 k.o. Kanadiešu prese, blakus lieliem cīņas aprakstiem, vēl sevišķi izcēla, ka cīņā noraudzījušies 14.737 skatītāju, kas ienesuši 45.261 dolaru.

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

9. februārī, pl. 2, Port Vašingtonā. Prāv. J. Kullītis.

9. februārī, pl. 3, Betlemes baznīcā. Māc. R. Zariņš.

14. februārī, pl. 9,30 Sv. Toma baznīcā Bronksā. Māc. A. Ozols.

14.febr., pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā. Māc. R. Zariņš.

21. februārī, pl. 3 p.p. Betlēmes baznīcā Bruklīnā. Māc. A. Ozols. Tai pašā dienā skautu un gaidu sarīkojums.

28. februārī, pl. 3 p.p. Betlēmes baznīcā Bruklīnā. Māc. R. Zariņš.

28. februārī, pl. 6 vak. Sv. Toma baznīcā Bronksā. Māc. R. Zariņš.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīsk. prāvst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont. tel. 70136).

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St., Port Arthur, Ont.

Svētdien, 14. februārī, pl. 3.00 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 28. februārī, pl. 3.00 pp pulkv. Kalpaka pieminas dievkalpojums. Pēc dievkalp. laicīgs piemiņas akts.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Niagara Falls, 7. febr., plkst. 3 pp. All Saints draudzes zālē, Robinsona un Main ielas krustojumā, dievkalpojums. Plkst. 2.15 pp. turpat apakšā bērniem (jaunākai grupai).

Iesvētes mācības sākums 6. februārī, plkst. 6 vak., 706 Eastwood Cs, Niagārā.

Jaunieši no St. Katarinas un Velandes tiek lūgti pievienoties. Iesvētīšana maijā.

Londonā, 14. febr., plkst. 4 pp. dievkalp. Trīsvienības baznīcā.

Vellandē, 21. febr., plkst. 1 p.p. dievkalp. Ungāru baznīcā.

St. Katarīnā, 21. febr., plkst. 3 pp. dievkalp. Kristus baznīcā.

Iesvētes mācība jauniešiem 20. febr., plkst. 6 vak., 85 Mine ielā.

Sarnijā, 27. febr., plkst. 6 vak. dievkalpojums.

Londonā, 28. febr., plkst. 4 pp. dievkalp. Trīsvienības baznīcā.

Londonā 1953. g. 24. decembrī kristīts Upmalis Jānis Ivars, Ilgvara un Ausmas, dz. Banga dē.

Niagārā kristīta Barkana Inta Edīte, Franča un Annas dz. Blusa. m.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave So.).

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto, tel.: OL 8171.

7. februārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola bērniem. Tūlīt pēc dievkalpojuma apm. plkst. 5 p. p. Bēru kases dalībnieku pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

14. februārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Māc. A. Lūsis. Svētdienas skola.

21. februārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Māc. A. Briedis. Svētdienas skola bērniem. Tūlīt pēc dievkalpojuma E. Znotiņas deklamāciju vakars baznīcas apakšējā zālē.

28. februārī, plkst. 4 p.p. Dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola bērniem.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ie... st. PR. 1563).

Svētdien, 7. februārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma plkst. 5,30 kafijas vakars draudzes dāmām. Piedalīšanās brīva.

Svētdien, 14. febr., plkst. 11 dievkalpojums.

Svētdien, 21. febr., plkst. 4 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rīkotais tradicionālais draudzes vakars — bazārs. Piedalīšanās pret labprātīgiem ziedojumiem. Darba nespējīgiem un bērniem piedalīšanās brīva.

Sestdien, 27. februārī, plkst. 8 vak. draudzes koŗa koncerts ar komp. T. Ķeniņa godalgotās kantātes Kurzemes karavīriem pirmuzvedumu.

Svētdien, 28. febr., pl. 11, dievkalpojums.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tel. DE 8394.

Montreālā. Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blair Ave stūrī: dievkalpojumi:

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Vilbrod St.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Otāvas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums Sv. Pētera baznīcā, 250 Lyon ielā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Drive, Sudbury, Ont., tel. 3-3284.

Norandā, svētdien, 7. februārī, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave, Vancouver B.C.) **Vankuverā,** Redeemer bazn., 8. Ave un Prince Edward ielas krustojumā.

Vankuveras latviešu draudzei dievkalpojums 14. un 28. februārī, plkst. 3 p.p. Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā.

Māc. E .Caune ,10166 - 107 Str., Edmonton, Alta, Tel.: 41890.

Edmontonā dievkalpojums Sv. Jāņa ev. lut b-cā, 7. febr., pl 4 pp.

Lezbridžē dievkalpojums Kristus Trīsvienības baznīcā svētdien, 14. februārī ,plkst. 4 p.p..

Kristīta: Linda Ina Lūse, Arvīda un Dorīnes meita, Edmontonā.

Laulāti: Viesturs Osvalds Šilinskis ar Astrīdi Eisleri, Lezbridžā.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man.

Dievkalpojumi notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrooke ielu krustojumā.

Svētdien, 7. februārī, pl. 2 pp., dievkalpojums, dziesmu grām. Pēc dievkalpojuma Draudzes Dāmu komitejas trīs gadu atcere un pēcpusdienas tēja pie klātiem galdiem. Visi ielūgti.

Māc. A. Voitkus, Hamiltonā, Pāvila ev.-lut. draudzē.

*

Vinipegas latv. ev.-lut. draudzes nākošie dievkalpojumi:

Svētdien, 7. februārī, plkst. 14.
Svētdien, 21. febr., plkst. 14.
Svētdien, 7. martā, pl. 14.00.
Svētdien, 21. martā, plkst. 14.

*

Latvijas ev.-lut. baznīcas **Vinipegā Mārtiņa draudzes** nākošie dievkalpojumi notiks:

Svētdien, 28. febr., plkst. 15.
Svētdien, 28. martā, plkst. 15.

Sv. Imanuela baznīcā, College un McKenzie ielu stūrī.

†

EMĪLIJA VILKANCIS

dz. 1877. g. 29. aprīlī, mirusi 1954. g. 24. janvārī

...Sirds sāpēs nogurusi, tai zemes jaukums lieks.
Iet mājās iemigt klusi — Tas viņas svētais prieks. —

Dziesma: 784.—3

SV. JĀŅA DRAUDZES BĒRU KASE

JAUNĀKĀS GRĀMATAS BĒRNIEM

A. BRIGADERES

ANNELES GRĀMATA

ar OSK. NORIŠA 10 daudzkrāsainām illustrācijām, ļoti labs papīrs, bildes segtas ar zīdpapīru, 17,5x25 cm formāts, iesieta.
Cena $3.00

M. TIMMAS PASAKAS

ZELTA ATSĒLDZIŅA

Lielformāta ar krāsainām illustrācijām
Cena $3.50

V. STRĒLERTES TAUTAS PASAKU IZLASE

ZELTA CIRVĪTIS

ar NORMANDA HARTMAŅA zīmējumiem
Cena $2.00

LATVIEŠU TAUTAS PASAKU IZLASE

BRĪNUMA GREDZENS

Cena $1.35

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, tel. EM 8-0792

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. SILVIJA UŽĀNS

BĒRNU, IEKŠĶIGĀS, ĀDAS SLIMĪBAS

(Slimniekus pagaidām apmeklē mājās)

Tel. GL 2892, Toronto

KAKTIŅŠ

Transporta firma un mantu glabātuve

Veicam visādus transportus ar piecām modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.)

261 Concord Ave, Toronto, tel. KE 9578, katrā laikā

O. E. CARSON

LIMITED REALTORS

490 COLLEGE ST., TORONTO PR 3313

LATVIEŠU PĀRSTĀVIS

OSVALDS INDZERS MĀJĀS **HA 7881**

UZMANĪBU!

BROADVIEW — DANFORTH rajonā 8 istabu atsevišķa mūra māja, moderna virtuve 1. stāvā un virtuve 2. stāvā, karsta ūdens apkure, garāža ar privātu iebraucamo ceļu. Ļoti liels dārzs. Iemaksa no $5.000.00 līdz $6.000.00. Māja ļoti labā stāvoklī.

WOODBINE — KINGSTON Rd. 7 istabu atsevišķa mūra māja ar divām virtuvēm, cieta koka grīdām. Garāžas iespējas. Iemaksa $3.500.00. Pilna cena $13.200. 00.

KĀDĒĻ NEPIEZVANĪT TŪLĪT?

ULDIS PRIEDĪTIS MĀJĀS **LO 8073**

LIELĀ, ATBILDĪGĀ DARBĀ

LNAK padomes sesijas laikā no Sav. Valstīm Toronto bija ieradies arī rets viesis — Amerikas balss Ziemeļeiropas sektora vadītājs, vīrs ar drošu un asu skatu, skaidru domu un ticību savam darbam — Harijs Lielnors. Ja Kanadas latviešiem viņš līdz šim personiski bijis pasvešs, tad latvieši Savienotajās Valstīs zina viņu gandrīz katrs, un vismaz 17.000 latviešu ir tieši visvairāk viņam pateicību parādā par to, ka tiem vispār pavērušies ASV šaurie un daudz neredzamu mīnu aizsprostotie immigrācijas vārti.

Harija Lielnora vārds pēdējos gados daudz minēts latviešu laikrakstos: lasītājs zina, ka viņš bijis Latvian Relief prezidents un rūpējies par garantiju sagādāšanu latviešu iecelotājiem ASV. Lasītājs zina, ka ar iesniegumiem Kongresā H. Lielnors panācis immigrācijas likumu grozījumus par labu latviešu karaviriem — un tas varbūt ir visievērojamākais panākums, kas sasniegts mums par labu trimdā. Mēs zinām arī, ka H. Lielnors darbojas daudzās citās organizācijās: Baltic States Freedom Commitee, Baltic American Society, ALA, Ņujorkas latviešu biedrībā, vada raidījumus Amerikas Balsī zemēm aiz dzelzs aizkara. To visu lasot un apbrīnojot viena cilvēka enerģiju un lielo veikumu, varbūt tikai retam ienācis prātā pajautāt, kas īsti ir šis vīrs, un kā pašķirušās viņa gaitas ASV?. Izrādās, tieši atbilde šim jautājumam ir ar neatsveramu nozīmi mums, kas, desmit gadus svešumā klīzdami, daudzi esam jau kluvuši vāji, daudzi aizmirsuši savu pienākumu trimdā, daudzi gribam apslāpēt savu asiņu balsi ar smago dolaru jautro šķindoņu. Un atbilde ir viena: Harijs Lielnors svešumā ir pavadījis jau 30 gadu, bet arī pēc šiem gadiem viņš nav aizmirsis, kur ir viņa vieta. Asāk kā jebkurš cits, kas izcietis visas pēdējo gadu mocības, H. Lielnors ir iesaistījies cīņā pret komūnismu, cīņā par latviešu trimdinieku labklājību, kopību un nākotni. Klausoties viņa skaidro un mierīgo stāstījumu, klausoties valodā, kur 30 gados nav iezadzies nekas svešs — ne sveša skaņa, ne svešs akcents, jāapbrīno mērķtiecība, kas vada šī vīra darbu.

Ziedojot pašreiz savu enerģiju galvenokārt Amerikas balsij, H. Lielnors pastāstīja Toronto latviešiem par šo raidījumu rakstu-ru, darbu un metodēm un par zīmīgajiem panākumiem, kas daudzējādā ziņā iedragājuši terroristu pašapziņu un paņēmienus Latvijā.

Saprotams, izvēloties raidījumu programmu, jāievēro vislielākā piesardzība un uzmanība, jābūt labam psichologam un jāzina, kāda reakcija būs viņā pusē, jo citādi šāda veida pasākums var sagādāt vairāk launa nekā laba. H. Lielnors latviešu raidījumu sektorā strādā ar vairākiem palīgiem — tie ir Irēna Karule, Osvalds Ūrsteins, Al. Lauberts, Fr. Igals u. c., un raidījumi notiek 7 reiz diennaktī, katru programmu atkārtojot divi reizes. Pēc dažām ziņām, kādas ir Amerikas Balss rīcībā, raidījumi Latvijā ir labi dzirdami un tos klausās visi, kam vein ir iespēja. Saprotams, klausīšanās saistīta ar risku, jābūt uzmanīgam un piesardzīgam, bet latvieši ir iemācījušies šais gados arī to. Sarkano varas vīru nikums par šiem raidījumiem ir neaprakstāms. Tie reaģē uz šiem brīvās pasaules nenotveramo ētera sūtņu ziņojumiem ar asiem propagandas pretraidījumiem, jo šie AB raidījumi uztur latviešos dzīvu cerību, dod spēku izturēt, nepadoties svešajam ietekmēm, paturēt savu latviskumu un iekšējo pārliecību. Un ka latvieši dzimtenē nav tik viegli salaužami, arī jaunatne ne, liecina daudzi gadījumi — kaut vai tāds, ka 11 gadu vecs zēns, visu laiku audzināts komūnisma mācības iestādē, to atstādams un noklūdams relātīvā brīvībā — pēc īsa laika jau smej par visu, kam sakars ar komūnismu. Ko tas mums saka?

Ir saņemtas arī drošas ziņas, ka latvieši dzimtenē par visu vairāk interesējas, ko mēs, laimīgākie brāļi un māsas, darām viņu labā svešumā. Un saprotams, ka katra vismazākā aizdoma, kas liecina par mūsu nesaticību un plēšanos, viņiem tur mājās dziļi sāp. Tāpat latviešus dzimtenē interesē zināt, ko dara mūsu pazīstamākie sabiedriskie darbinieki, rakstnieki, mākslinieki. Viņi grib pārliecināties, ka tie strādā birīvi un neierobežoti, neaizmirstot savu tēvuzemi. Šai sakarā arī H. Lielnors aicināja pie mikrofona daudzus torontiešus, lai tie, kaut pāris vārdiem nestu sveicienus tautiešiem dzimtenē un apliecinātu savu stāju svešumā.

Tomēr vislielāko niknumu, kā stāsta H. Lielnors, sarkanajos valdniekos izsaukusi Kerstena akcija, kas arī daudzreiz visrupjākiem un bargākiem vārdiem pieminēta komūnistu presē un radiofonā. Tāpat komūnistiem ļoti nepatīk, ka Amerikas Balss raidījumi komentē un atspēko visu to melu propagandu, kas atspoguļojas Padomju Latvijas un tāpat citu apspiesto tautu presē. Ja pret radio ziņu noklausīšanos komūnistiem nav nekādu līdzekļu, tad pret rakstīta vārda aizklīšanu nevēlamās rokās tie spēruši viskrasākos soļus, un tā arī ir jau iznācis likums, kas aizliedz okupēto zemju preses izdevumus izplatīt brīvajā pasaulē. Zīmīgi, ka uz Cīņu šis likums attiecas jau veselu gadu ātrāk, kas arī uzskatāms par AB raidījumu tiešām sekām. Tā mēs redzam, ka arī boļševiki sāk jau bītīes paši no saviem meliem, jo to kājas kļuvušas pārāk īsas, un cīņa par šo melu atmaskošanu ir šodien arī cīņa pret komūnismu. Šai cīņā pirmajās rindās piedalās arī AB raidītājs.

LNAK sesijas laikā Amerikas balss Ziemeļeiropas nodaļas vadītājs Harijs Lielnors bija ieradies Toronto, lai uzņemtu skaņu lentā pārraidīšanai uz dzimteni sesijas norises fragmentus un atsevišķu tautiešu sveicienus un vēstījumus. Starp tiem bija Biruta Senkēviča, Mariss Vētra, ģen. V. Viska, māc. A. Čops, R. Plūme u. c. Uzņēmumā H. Lielnors torontiešu vidū raidījuma telpā. Foto J. Kreilis

VAI KOREJĀ SĀKSIES ATOMKARŠ?

No drošiem avotiem gūtās ziņas vēsta, ka ASV turpmāko nedēļu ārpolitiku iezīmēs šādas dibinātas cerības:

Eizenhauers ar Dallesu vienojušies par stingrāku ASV ārpolitiku. Vispirms to izjutīs Korejā. Ja komūnisti tur atjaunos cīņas, šoreiz ASV pielietos atomieročus, gan ierobežotā veidā, taktiskos nolūkos lai izklīdinātu ienaidnieka masas, izpostītu apgādes ceļus un lidlaukus frontes apkārtnē. ASV domā, ka pret komūnistu agresoriem pēdējais laiks pielietot visbargākos soda veidus: mazāka kalibra atomlielgabalus un tālvadāmās raķetes ar atomlādiņiem, kaut arī militārie lietpratēji Vašingtonā, kuŗi iestājušies par atomieroču pielietošanu Korejā, ja sarkanie atsāktu karu, apstiprina, ka šis solis varbūtēji var izraisīt „vispārēju atomkaŗu. Eizenhauera vadība jauno taktiku pamato ar atzinumu, ka komūnistu dzīvības interesēs ir tuvākajos pāris gados katrā ziņā izvairīties no kaŗa, jo pašreizējais Padomju Savienības iekšpolitiskais stāvoklis nepieļauj liela mēroga cīņas. ASV saimniecībai savukārt tas nozīmēs valsts pasūtījumu pieaugšanu bruņošanai, kas atslogotu bažas par saimniecisko krizi.

Eiropā ASV joprojām atbalstīs NATO, bet Eiropas aizsardzības plāni vairs nebalstīsies tik daudz uz sauszemes kaŗaspēku kā līdz šim, bet uz atomieroču apbruņotiem gaisa spēkiem. Jau dots rīkojums nosūtīt uz Vāciju 2 eskadriļas Matadora tipa tālvadāmās lidbumbas, kas pielaikotas atomspridzekļiem.

Pašreizējā četrvalstu ārlietu ministru sanāksmē Berlīnē Dalless prasa, lai Krievija piekrīt Vācijas apvienošanai un brīvām vēlēšanām, kaut gan zina, ka cerību uz to nav nekādu, tāpat Austrijas mierlīguma sarunu atjaunošanu (cerības šajā jautājumā arī visai vājas). Krievi savukārt prasa piecu lielvalstu konferenci, ar sarkano Ķīnu pie viena galda (tālas cerības), un ASV plānu uzdošanu Vācijas apbruņošanas politikā (cerību nekādu). Krievi piekrita Berlīnes sarunām vienīgi nolūkā atturēt Franciju no Eiropas aizsardzības līguma ratificēšanas, ko franči solījušies darīt tikai pēc Berlīnes konferences. Dalless vēlas, lai Berlīnes sarunas noslēgtos līdz 1. martam, jo aprīlī ASV Kongresā sāksies debates par līdzekļiem Eiropai. Ja līdz tam Francija nebūs ratificējusi Eiropas aizsardzību, Kongress var radikāli strīpot Eiropai domātos dolārus. Dallesam iepretim krievi ir visai pievilcīga ēsma: Padomju Savienības — ASV tirdzniecisko sakaru aktīvizēšana.

Lux

Apkārt zemes lodei

● Teiksmainā Kristīna Jergensene, kuŗu pagājušā gadā dāņu ārsti pārvērta no ASV seržanta — blondā skaistulē, tagad uzstājas kādā Ņujorkas naktsklubā, kur ar dejām, vieglākām dziesmām un drusku pārdrošu šampanieša krāsas vakartērpu valdzina un kārdina apmeklētājus. Viņas partneris - komiķis labprāt mīl uzprasīt šādus tādus kutelīgus jautājumus, kā piemēram: „Mazā Kristīnīt, kā tad īsteni ar tevi sastāv, vai tik drīzumā tavā mājoklī nedimdēs mazā bērna kājiņas?“ Bet Kristīne nemaz nav samulsusi mēma un atbildē apcer, ko teiktu mazajam, ja tas prasītu mātei pastāstīt par tiem laikiem ,kad tā vēl bijusi armijas seržants . . .

● Javas nemierīgais vulkāns Merani atkal iesācis darboties. Lāvas izvirdumi bijuši ļoti spēcīgi. Vietām pelni apklājuši zemi vairāk kā 6 collas. Izvirdums prasījis jau 30 dzīvības, un vairāk kā 70 ievainoto. 9.500 pēdu augstais vulkāns kopš 1560. gada darbojies jau 50 reizes. Visbaigākais izvirdums bijis 1930. gadā, kad tika nonāvētas 7.000 personas un izpostītas 1.100 mājas.

● Afrikā izcēlies jauns zelta drudzis un akcijas sakāpušas līdz šim vēl nepiedzīvotos augstumos. Par iemeslu ir ziņas no Holandes ielas, kur atrodas visi 7 lielie zelta raktuvju finanču nami. Oranžas brīvvalstī izdarītie meklējumi sekmējušies, un zeltu saturošie paraugi sola ļoti daudz. Angloamerikāņu sabiedrība, kuŗai pieder raktuves, apgalvo, ka zelta kvantitāte pārsniedz vecos raktūvju bagātības.

Paredz, ka sāksies jauna zelta meklēšanas kustība, un Dienvidafrikas zelta produkcijā dubultosies.

● Adolfa Hitlera kādreizējais vietnieks 59 g. v. Rūdolfs Hess, kuŗš kopā ar admirāļiem Dēnicu, Rederi u. c. nacī dižvīriem izcieš sodu Spandavas cietumā, Berlīnē, tagad izlolēts, jo pilnīgi zaudējis prātu un slimo ar vajāšanas māniju. Pārējie bijušie naci varenie viņu vairs citādi nesauc kā par „dullo Rūdi“. Viņš kaut ko savā kambarī raksta, ko nosaucis par memuāriem, un sarunājas vienīgi ar ārstu, kuŗam atkārto vienu un to pašu, ka agrāk angļi un amerikāņi gribējuši viņu nolikvidēt, bet tagad nacisti meklējot viņu noslepkavot. Adenauera neseno mēģinājumu, atvieglināt režīmu Spandavas ieslodzītiem krievi kategoriski noraidījuši.

ATMIŅAS PAR TIKŠANOS AR KĀRLI ULMANI

NEAIZMIRSTAMAIS PAVASARIS

II

„Sveiks, tautas vadon!

Sveiks, saulainais maijs.“

iegavilējās jauno koristu balsis gaiši un sirsnīgi. „Lai dzīvo!“ saucieni vijās viens otrā un vēl nenorima pat tad, kad prezidents jau bija pazudis aiz skolas durvīm.

Prezidentam bija iekārtota istaba, kur atpūsties un nomazgāties. Tur viņš iegāja kopā ar Rudumu. Pēc brīža Rudums atkal iznāca un lūdza glāzi auksta ūdens. Prezidents vēloties dzert. Jautāju, vai nepieliet ogu sulu, bet saņēmu noraidīgu atbildi.

„Jūs ienesiet,“ teica Rudums, „bet neklauvējiet. Prezidents ir mazliet noguris, tad viņam nepatīk klauvēšana,“ un pats kaut kur aizsteidzās.

Kad pēc īsa brīža nepieklauvējusi iegāju, prezidents sēdēja pie galda, galvu rokās ieņēmis. Mani ieraudzījis, steidzīgi noguldīja rokas uz galda.

„Prezidenta kungs, atnesu prasīto ūdeni,“ teicu.

„Jā... Gribas dzert. Paldies!“

Nē, tas nebija ceļa nogurums vien, kas gulēja viņa sejā. Varbūt būtu pat apjautājusies par veselību, bet atgriezās Rudums un, vēlreiz man pateicās, prezidents pievērsās viņam. Pagalmā prezidentu ielenca daudzi pavadoņi. Tikai vēlāk, laikiem mums par launu mainoties, sapratu, ka šī lielā piesardzība ir bijusi nepieciešama, un ka prezidents savas zemes un savu likteni jau toreiz bija nojaudis.

Dīvaina mums toreiz šķita arī viņa runa.

„Lai arī kas nāktu pār mums, paliksim latvieši,“ runas nobeigumā teica prezidents.

Pēc tradicionālā ozoliņa iedēstīšanas, viesi devās pie bagātīgi klātajiem galdiem skolas zālē. Man bija uzticēts pēc apriņķa pilsētā sastādītā galda plāna sasēdināt pa vietām ievērojamākos viesus, un es biju neziņā, kā viņus visus pazīšu. Bet adjutants Lūkins man piestājās kā labais eņģelis. Tik viņu pašu neizdevās nosēdināt īstajā vietā, ieslīpi pretī prezidentam.

„Laujiet man palikt šeit! Man ļoti gribas ēst. Tur — nevar.“

Galda klājējas bija bezgala nelaimīgas, ka prezidents pat nepieskārās ne zušiem un lašiem, ne tītiariem un pīlēm, ne trekni ceptajām, skaisti greznotajām tortēm, ne citiem gardumiem. Viņš paņēma šķēlīti Jāņu siera un apzieda ar sviestu, vēl šķēlīti rupjas kviešu karašas ar medu un glāzi piena. Tas bija viss.

Kad viesi atkal bija prom, pie mums, skolotājiem, pienāca kāds no bērnu tēviem.

„Nebija — nebija tā, kā es biju iedomājies,“ viņš skumji teica.

„Gribēji laikam ar prezidentu samainīties pīpēm, bet tā kā viņš nepīpē, tad arī tevi neievēroja“, nosmējās kāds cits.

Visneapmierinātākais gan laikam bija vēl kāds cits cilvēks, kas bija solījies prezidentam nodot lielu, pamatotu apsūdzību, kas, jau vairākkārt uz Rīgu vesta, nekad nebija sasniegusi īsto vietu. Arī tagad: roka ar vēstuli jau bijusi turpat prezidenta redzes lokā, kad no mugurpuses kāda vēl steidzīgāka roka to pievākusi. Kad „cietušais“ strauji apapsviedies, pretī, laipni smaidot, raudījusies kāda no prezidenta pavadoņu sejām.

Prezidentu pēdējo reizi redzēju pēc pāris nedēļām Rīgā, tai baigajā jūnija dienā, kas Latvijai atnesa nakti, kuŗai vēl tagad neredz rīta. Viņš brauca Marijas ielas virzienā gar stacijas laukumu, kur bija pulcējušies daudz ļaužu, laikam lai skatītu tos divus krievu tankus, kas kā asinskāri rāpuļi bija piezīdušies brūgim.

„Prezidents brauc! Lai dzīvo Kārlis Ulmanis!“ pacēlās balsis.

„Izsūcējs! Asinssuns!“ šņāca citas. „Lai dzīvo lielais Staļins!“

„Lai dzīvo Kārlis Ulmanis!“

„Lai dzīvo Staļins!“

Kur radās ziedi? Kur tie akmeņi? Bet ziedi bija žiglāki.

Sākās jauns mācības gads. Skolas sporta laukumā ap vēl nenojaukto estrādi atkal plīvoja daudz karogu, tik tajos vairs nebija ierakstīta Latvijas un viņas varoņu slava. Tik asinis, asinis vien...

– Anna Rieksīte

ROSĪGĀ DARBĀ AIZTECĒJIS GADS

TORONTO SV. ANDREJA DRAUDZES PILNSAPULCE

Svētdien, 24. janvārī, notika sv. Andreja baznīcas draudzes gadskārtējā pilnsapulce, ko atklāja mācītājs A. Čops. Par sapulces vadītāju ievēlēja Jāni Pālenu, par sekretāru H. Jeckalēju.

Pārskatā par draudzes garīgo dzīvi mācītājs A. Čops ziņoja, ka draudzes locekļu skaits gada laikā pieaudzis par 200, sasniedzot pieaugušo locekļu skaitu — 1180 personu. Notikuši 52 dievkalpojumi, no tiem 7 Sidrabenē, un 8 bērnu dievkalpojumi. Kristīti 28 bērni, iesvētīti 8. jaunieši, salaulāti 25 pāri, bet Dieva mierā aizgājuši 5 draudzes locekļi.

Pārskatu par draudzes saimniecisko dzīvi sniedza draudzes prks R. Roze. Gada laikā ieņemts $8.012.50, izdots $6.796.15, atlikums $1.216.35. Par draudzes dāmu komitejas darbu ziņoja pr-ce A. Sproģe. Bijuši 8 sarīkojumi, to skaitā 5 draudzes vakari, 1 koncerts un 1 teātŗa izrāde un bērniem Ziemassvētku eglītes vakars, kuŗā izsniegts pāri par 160 paciņu un pacienāti 400 eglītes vakara dalībnieki. Dāmu komitejas ieņēmusi pavisam $1.313.14, izdevusi $1.212.66. Palīdzībai Vācijā un pašu draudzē izmaksāti — $498.28, altāŗa segas un paklāja pagatavošanai izdots $410.96, atlikums $100.48.

Par Sidrabenes darbību ziņoja pārvaldes priekšsēdis J. Dreimanis. Ieņemts $5.597.15, izdots — $4.823.42, atlikums $773.74. Tā kā apbūves gabalus izdod uz nomaksu, tad gada laikā paredz ieņemt $2.025. Pavisam Sidrabenē ir piešķirti 56 apbūves gabali un uzceltas 11 vasaras mājiņas un kafejnīca. Īpašuma pārvalde vēl piešķirs tikai 5 apbūves gabalus. Bet ja draudzes locekļi ieinteresēti vēl iegūt apbūves gabalus, tad Sidrabenes pārvaldei vēl ir iespējams īpašumu paplašināt, piepērkot zemes gabalu, kas robežo ar Sidrabeni. Interesenti var pieteikties pie mācītāja A. Čopa vai Sidrabenes pārvaldnieka J. Dreimaņa. Pārvalde ar gandarījumu konstatē, ka tagad draudzes locekļi un padome ir ļoti apmierināta par Sidrabenes pirkšanu.

Par Palīdzības fonda darbu ziņoja pr-sēdis A. Augulis. Pašreiz fondā ir 433 dalībnieki. Fonda ieņēmumi ir $1.136.69, izmaksāts $504.00, atlikums $632.69.

Par koŗa darbību ziņoja koŗa pr-ks J. Petsalis. Koŗī ir 41 dziedātājs, notikuši 82 mēģinājumi, sarīkots 1 patstāvīgs koncerts. Ar dziesmām koris piedalījies draudzes dievkalpojumos 8 reizes, pašreiz gatavojas 27. februāŗa koncertam. Koŗa kasē ieņemts 486.13 dol., izdots 380.45, atlikumā — $105. 68.

No izdotām draudzes summām $1.186 izlietoti palīdzības darbam. No visiem draudzes pasākumiem kopā ieņemts $16.562.09, izdots — $13.977.15, atlikums $2.580.94.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza J. Pētersons, atzīstot, ka draudzes saimnieciskais stāvoklis ir ļoti labs un stabils.

Draudzes priekšnieks R. Roze un māc. A. Čops pateicās draudzes darbiniekiem un locekļiem par sirsnīgo atbalstu un aktivitāti draudzes dzīvē. Īpašu mācītāja A. Čopa pateicību saņēma draudzes pr-dis R. Roze, padome, dāmu komiteja un komitejas pr-ce Sproģe, sekretāre un kasiere E. Belte, Sidrabenes pārvalde un tās priekšnieks J. Dreimanis, J. Liepiņš un A. Augulis par priekšzīmīgi sastādītu Sidrabenes situācijas plānu, koŗa dalībnieki, pr-ks J. Petsalis un komponists T. Ķeniņš.

Sapulce pārvēlēja 5 padomes locekļus, ievēlot A. Liepiņu, A. Kajaku, N. Vagneru, T. Madisonu, un V. Innušu, bet revīzijas komisijā ievēlēja J. Preisbergu. J. Pālenu.

Pilnsapulce galīgā veidā pieņēma Palīdzības fonda noteikumus. Pēc pilnsapulces notika arī padomes konstruēšanās, kuŗā par prdi no jauna ievēlēja R. Rozi, par vietnieku A. Liepiņu, sekretāru T. Madisonu, kasieri E. Milleru.

UKRAIŅU NEATKARĪBAS ATCERE TORONTO

Svētdien, 24. janvārī, Toronto ukraiņu apvienība rīkoja neatkarīgās Ukrainas proklamēšanas 36. gada dienas atceres svinības. Svinībās bija aicināti piedalīties arī citu tautu pārstāvji. Apsveicēju vidū bija baltieši un slovaki, nebija poļu. Uzrunu teica Apvienības prezidents Stokals, pakavējoties pie ukraiņu vēstures. No latviešiem sveicienus nesa mag. oec. V. Kaļiņš.

Koncertā piedalījās koris un solisti. Ukraiņi sevišķi draudzīgi noskaņoti pret Baltijas tautām, ar kuŗām vēstures tecējumā ir bijušas labas attieksmes. Nesen Vācijā, Karlsruē miris viņu nacionālais varonis Andrejs Juvickis, ko ukraiņi skaitīja par savu neoficiālo prezidentu. Juvicka mirstīgās atliekas iebalzamētas, lai kādreiz tās pārvestu brīvajā Ukrainā.

Jaunas ēras sākums jūŗas karā

Kad Mēmija Eizenhauere sasita šampanieša pudeli pret jauno atomdzinējspēka zemūdeni, dodot tai vārdu „Nautiluss“, viņa līdz ar to ievadīja jaunu ēru kaŗa flotes attīstībā. Visiem līdzšinējiem kaŗa flotes kuģiem, sākot ar iznīcinātājiem un beidzot ar milzeņiem — lidmašīnu bazes kuģiem, vairs nebūs tās lomas, kāda tiem piekrita līdzšinējos kaŗos.

„Nautilusa“ dzinējspēks ir urāns. Zemūdenes mašīnām nav vajadzīgs gaiss. Teorētiski tā var apceļot pasauli zem ūdens, ne vienu reizi neparādoties virs ūdens. Tā var doties tumšajos un noslēpumainajos ūdeņos zem Arktikas lediem ziemeļpolā. Tā var braukt pilnā ātrumā, neuzņemot degvielas 50 dienas ilgi, veicot ap 30.000 jūdzes.

Ko tas nozīmē, mēs īsti varam saprast tikai tad, ja mēs salīdzinām atomzemūdenes un parastās zemūdenes veikumus. Parasto zemūdeni dzen dīzeļmotors virsūdensbraucienos, un elektriskās baterijas zemūdens braucienos. Šāda zemūdene iegremdējusies var braukt pilnā ātrumā tikai vienu stundu, pēc tam tai jāpaceļas virs līmeņa, lai uzpildītu baterijas.

„Nautiluss“ būs ātrākā zemūdene, kādu pasaule līdz šim pazinusi. Tās ātrums, cik paredzams, sasniegs 30 mezglus (35 jūdzes stundā). Parastās zemūdenes ātrums zem ūdens ir ievērojami mazāks kā virs ūdens. Parastā zemūdene var panākt ātros konvojus, tikai paceļoties virs līmeņa, bet tad to var atrast ar radara aparātie un var tai uzbrukt. „Nautilusa“ ātrumu tikai mazliet var pārsniegt labākie iznīcinātāji, un arī tikai labos laika apstākļos. Mazākie konvoja pavadkuģi ātruma ziņā daļiek tālu aiz „Nautilusa“ Nākošās atomzemūdenes vieglī pārsniegs ātrumā katru virsūdens kuģi, jo tam nav jāpārvar viļņu pretestība un ar to pašu enerģijas daudzumu tas var sasniegt lielāku ātrumu.

Atomzemūdenes galvenās priekšrocības ir tās, ka tā var viegli panākt katru konvoju, nepaceļoties virs ūdens, un pēc torpedu izšaušanas var atkal ātri attālināties. Iznīcinātājiem tā ir praktiski nenotverama. Tā var pat iznīcināt iznīcinātāju pašu. Parastās zemūdenes pēc torpēdu izšaušanas neriskē tūliņ izlietot savas baterijas, lai attālinātos, un ja arī to dara, tad ar mazu ātrumu, bieži mainot virzienu. Iznīcinātāji tad ar saviem sonaraparātiem mēģina noteikt zemūdenes atrašanās vietu. Tā zemūdenes bieži krīt par upuru dziļbumbām.

Vissvarīgākais atomzemūdeņu uzdevums laikam būs atomšāviņu izšaušana, pietuvojoties ienaidnieka territorijai. Līdmašīnu bazes kuģim ir ārkārtīgs risks tuvoties ienaidnieka territorijai, kur tam jāatvaira lidmašīnu koncentrētie uzbrukumi no sauszemes. Atomzemūdene var bez riska tuvoties ienaidnieka piekrastei, naktī pacelties virs ūdens, izšaut atomšāviņu un atkal iegremdējoties attālināties. Dažus atomšāviņus var izšaut arī nepaceļoties virs ūdens.

Ir svarīgs jautājums, kā apgādāt „Nautilusa“ lielo apkalpi ar gaisu elpošanai ilgajos zemūdens ceļojumos. Šī problēma atrisināta tā, ka speciāli aparāti ražo skābekli no jūŗas ūdens un ar gaisa tīrīšanas aparātu palīdzību uztur gaisu derīgu elpošanai.

„Nautiluss“ izmaksās ap 55 miljonus dolaru, kas ir trīs reizes tik daudz, cik izmaksā parastā zemūdene. „Nautiluss“ ir arī viena no lielākām zemūdenēm. Tās garums ir 300 pēdu un tilpums — 3.000 tonnu. „Nautiluss“ ir lielāks par dažiem iznīcinātājiem. Vienīgi franču zemūdene „Surkouf“ un japāņu milzu zemūdenes bija lielākas par „Nautilusu“, bet tās visas gājušas bojā Otrā pasaules kaŗā.

Vairāk kā pusi no 300 pēdu garuma aizņem zemūdenes mašīnas — reaktors un tvaika turbīna. Milzīgais reaktors atomenerģijas ražošanai nodrošināts ar biezām sienām pret izstarošanu. Reaktors sakarsē saspiesto ūdeni, kas ir radioaktīvs. Šis sakarsētais ūdens īpašā nodalījumā savukārt sakarsē parasto ūdeni, kas nav radioaktīvs, un pārvērš to tvaikā. Šis tvaiks dzen turbīnu, kas iedarbina zemūdens propellerus.

ASV valdība ir uzsākusi arī otras atomzemūdenes — „Jūŗas vilks“ — būvi. Šī zemūdene būs visumā līdzīga „Nautilusam“, bet tās mašīnas konstruē pēc mazliet citādākiem principiem.

Noklausītām telefonsarunām . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

jaunā grozījuma stāšanās spēkā. Tā, piem., ja agrākais soda likums spiegošanu par noziedzīgu darbību neatzītu, bet jaunais to paredzētu.

Tiesas uzdevums ir novērtēt pierādījumus, tos apsvērt un uz to pamata taisīt spriedumu. Telefonsarunas atstāstīs liecībās tie, kas tās būs noklausījušies. Tiesai nāksies pārbaudīt šo liecinieku ticamību un sarunas saturu, vai tas pamato apsūdzību.

Ņujorkas Bruklinas prokurors Mekdonalds, aizstāvot likumprojektu par noklausīto telefonsarunu pielaišanu kā pierādījumu, Kongresa komitejā paskaidroja, ka viņa iecirknī noklausītās sarunas palīdzējušas atklāt lielus noziegumus. Tādā ceļā, piem., likvidētas spēļu elles, noķerti narkotisko vielu tirgotāji u. t. t. Pagājušā gadā izdotas ap 100 atļauju sarunu noklausīšanai. Prokurors aizstāv uzskatu, ka atļaujas varētu izdot ne vien tiesas, bet arī prokurātūra.

„Bez šāda likuma“, zīmīgi teica Makdonalds, „mēs paši izdaram pašnāvību, vai pasniedzam ienaidniekam pielādētu pistoli, lai tas mūs nošauj.“

Mekdonalds atsaucās uz apstākli, ka federālie aģenti atrodas sliktākā stāvoklī nekā Ņujorkas policija. Pirmie drīkst ienākt privātā dzīvoklī, vai pārsteigt kādu biedrību, nakts klubu vai izvirtības perēkli tikai ar atļauju (tiesas orderi), bet Ņujorkas policija tomēr drīkst to darīt, ja noziedzniekam jāseko „uz karstām pēdām“. Šāds nesaskaņots stāvoklis un citāda prakse federālās tiesās noved pie tāda kurioza, kā ar bij. valsts ierēdni - spiedzi Judy Koplan, ko noķēra nozieguma izdarīšanas brīdī (in flagranti), kad tā nodeva slepenus valsts dokumentus Pad. Savienības sūtniecības atašejam Valentīnam Gubičevam, bet beidzot tika attaisnota. Augstākā tiesa atzina, ka federālie aģenti Koplani apcietinājuši bez tiesas ordera, tāpat bez ordera pārbaudījuši viņas somiņas saturu. Kaplane tagad staigā apkārt un smejas. Tiešām, jāatzīst prokurora Mekdonalda izteiciens: „Mēs izdaram pašnāvību!“ Pēc Tieslietu departamenta informācijas, ap 6000 lietu var nākt iztiesāšanā, ja pieņemtu likumprojektu par noklausītām telefonsarunām, attiecinot to arī uz vecām lietām. Tas ir neticami liels skaits, un liecina, cik „brīva un netraucēta“ ir bijusi šo noziedzīgo elementu darbība.

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN
Vines universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.
Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.
Runā vāciski up krieviski

Dr. Alexander Szapmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave. W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp vai un iepriekšēju norunu pa tel.
RA 0556 vai LL 5228.

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vakarā. Tel. kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

TUVĀKĀ NĀKOTNĒ
THEATRE
RĀDĪS
ZILĀ MASKA
KRĀSU FILMA
VĀCU VALODĀ
MARIKA REKK